

Brüssel, 29.3.2023
COM(2023) 177 final

2023/0089 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2023) 377 final} - {SWD(2023) 177 final} - {SWD(2023) 178 final} -
{SWD(2023) 179 final}

SELETUSKIRI

ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Ühtse turu keskseks elemendiks on ettevõtjad. Oma majandustegevuse ja investeeringute läbi nii koduriigis kui ka piiri taga täidavad nad määravat rolli ELi majandusliku heaolu ja konkurentsivõime soodustamisel ning ELi rohe- ja digiülemineku teostegemisel. Selleks on ettevõtjatel vaja prognoositavat õigusraamistikku, mis toetab majanduskasvu ning võimaldab leida lahenduse uutele, üha digitaalsemaks muutuvast maailmas tekkivatele majandus- ja ühiskonnaprobleemidele. Ehkki äriühingud asutatakse riigisisese õiguse alusel, on ELi äriühinguõigusega loodud kogu ühtsel turul kehtiv õigusraamistik, mis suurendab õiguskindlust kogu ühtsel turul ja aitab ettevõtjatel paremini prognoose teha. Kõnealune äriühinguõiguse raamistik, mis puudutab muu hulgas äriregistrite rolli ja vastutust, peab sammu pidama uute arengusuundade ja ülesannetega. See on eesmärk, mida komisjon käesolevat ettepanekut esitades taotleb.

Kooskõlas ELi digieesmärkidega, mis on ennekõike sõnastatud komisjoni teatises „Digikompass 2030: Euroopa tee digikümnendil“,¹ soovitakse käesoleva ettepanekuga võtta käsile need digiülemineku ja tehnoloogia uued aspektid, mis on muutnud olulisel määral seda, kuidas äriregistrid toimivad ning kuidas äriregistrid, ettevõtjad ja ametiasutused üksteisega äriühinguõigusega seotud küsimustes suhtlevad. COVID-19 pandeemia näitas selgelt digitaalsete vahendite keskset rolli selle tagamisel, et ettevõtjate suhtlus äriregistrite ja ametiasutustega saaks jätkuda. Lisaks sellele on käesoleva ettepaneku eesmärk võtta äriühinguõiguse kaudu meetmeid, et kõrvaldada ühtselt turult praegu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) piiriülese laienemise teel seisvad takistused, juhindudes komisjoni teatistest „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine“² ning „VKEdede strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“³.

Käesolev ettepanek aitab suurendada integratsiooni ja digitaliseeritust ühtsel turul ning vähendab äriühingute halduskoormust määral, mille rahalist väärtust hinnatakse 437 miljonile eurole aastas. Lisaks sellele piiratakse sellega ettevõtjate edaspidist koormamist nii palju kui võimalik, tuginedes riiklikele äriregistritele ja ühendustele, mis on nende vahel loodud äriregistrite sidestamise süsteemi⁴ kaudu, võttes samal ajal arvesse erisusi riiklike süsteemide ja õigustraditsioonide vahel.

Ennekõike püütakse ettepanekuga suurendada äriühingutega seotud läbipaistvust ühtsel turul, kasutades selliseid digitaalseid vahendeid nagu äriregistrite sidestamise süsteem, parandada äriühingu andmete tõepärasust ning tagada liikmesriikide registrite ja ametiasutuste vahelise usalduse, muu hulgas ametiasutuste parema ühendatuse kaudu. Samuti on selle eesmärk kaotada ja vähendada formaalsusi äriühingu andmete kasutamisel piiriülestes olukordades ning muuta tütarettevõtjate ja filiaalide teistes liikmesriikides asutamine vähem aeganõudvaks, kuid kulutõhusamaks, muu hulgas rakendades ühekordsuse põhimõtet, mis seisneb selles, et ettevõtjad ei pea samu andmeid äriregistritele esitama rohkem kui korra. Sel moel püütakse ettepanekuga vähendada ettevõtjate ja muude sidusrühmade halduskoormust piiriülestes olukordades ning hõlbustada VKEdel oma tegevuse laiendamist ELis.

¹ COM(2021) 118 final.

² COM(2021) 350 final.

³ COM(2020) 103 final.

⁴ [Äriregistrid – ettevõtja otsing ELis.](#)

Ühtse turu sujuvama toimimise soodustamiseks on ülimalt tähtis tagada, et äriühingu andmete piiriülene kättesaadavus ja kasutamine oleks lihtne ja ei tingiks halduskoormust, soodustades seeläbi majandustegevust ning luues äriühingutele, tarbijatele ja muudele sidusrühmadele (nagu investorid, võlausaldajad ja töötajad) turvalisema ja soodsama majanduskeskkonna. Samal ajal on nimetatud tingimused üliolulised ettevõtjate, eriti VKEde tegevuse hõlbustamiseks ja selleks, et aidata neil leida võimalusi muid ELi turge sondeerida ja neile turgudele laieneda ning anda sel moel panus majanduskasvu.

Ehkki ühe digitaalsemaks muutumas maailmas nõuavad nii investorid, võlausaldajad ja tarbijad kui ka ettevõtjad ise endisest valjuhäälemalt läbipaistvust, seisavad äriühingu andmete kättesaadavuse teel piiriülestes olukordades endiselt tõkked. Sidusrühmade jaoks vajalikud äriühingu andmed ei ole riiklikes äriregistrites ega/või äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu piiriüleselt veel küllaldaselt kättesaadavad ning sidusrühmadel on raske neid leida. ELi äriühinguõiguses on juba praegu kehtestatud ühtlustatud avalikustamismõõded piiratud vastutusega äriühingute puhul, kuid mõningased olulised andmed, näiteks äriühingu juhatuse ja selle põhilise tegevuskoha või kontsernide kohta, ei ole ELi tasandil endiselt kättesaadavad ja ainult harvadel juhtudel on need seda liikmesriikide registrites. Samuti puuduvad ELi tasandil andmed muude üksuste, näiteks isikuühingute kohta, millel on paljude liikmesriikide majanduses oluline roll.

Nõudlus suurema läbipaistvuse järele tähendab ka seda, et äriühingu andmed peavad olema usaldusväärsed. Sidusrühmadel, ametiasutustel ja avalikkusel peab olema kindlus seoses sellega, et äriühingu andmed on täpsed, ajakohased ja usaldusväärsed, nii et nad saavad neid kasutada majandustegevuses, aga ka haldus- või kohtumenetlustes. ELi äriühinguõigusega on ette nähtud pelgalt osalised miinimumnõuded eelneva kontrolli kohta. Kõik liikmesriigid kontrollivad teatavas ulatuses äriühingute dokumente ja andmeid, kuid menetlused on riigiti erinevad. Sellest tulenevalt ei peeta teistest liikmesriikides pärinevaid registreeritud äriühingu andmeid sageli piisavalt usaldusväärseteks.

Sagedaste haldustõkete tõttu on äriühingu andmete otse kasutamine piiriülestes olukordades tihti pärsitud või võimatu. Need on ettevõtjatele koormavad ja võimalik, et isegi heidutavad, eriti VKEdele. Näiteks ei saa ettevõtjad teises liikmesriigis tütarettevõtjat või filiaali asutades praegu veel lähtuda ühekordsuse põhimõttest ja peavad oma koduriigi äriregistris juba olemasolevad andmed teiste liikmesriikide äriregistritele uuesti esitama. Sageli peavad nad dokumendid legaliseerima (apostillima). Sarnaseid raskusi on ettevõtjatel sageli ka siis, kui nad tahavad kasutada oma riiklikest äriregistritest pärinevaid andmeid, näiteks suhtluses ametiasutustega või kohtumenetlustes teises liikmesriigis. Lisaks sellele on äriregistri väljavõtted (mida ettevõtjad ja õiguspraktikud andmete kinnitamiseks ja äriühingute identifitseerimiseks eri eesmärkidel sageli kasutavad) erinevad ja neid ei saa piiriülestes olukordades kasutada muidu kui läbides koormavad ja kulukad formaalsused.

Käesoleva ettepaneku üldised eesmärgid on suurendada ettevõtluskeskkonna läbipaistvust ja usaldust selle vastu, jõuda selleni, et ettevõtjate jaoks oleksid olemas digitaliseeritumad ja omavahel paremini ühendatud piiriülesed avalikud teenused, ja lihtsustada VKEde piiriülest laienemist, mis omakorda suurendab ühtse turu integreeritust ja digitaliseeritust.

Sel eesmärgil tehakse käesoleva ettepanekuga järgmist:

- suurendatakse äriregistrites ja/või äriregistrite sidestamise süsteemis kättesaadavate äriühingu andmete hulka ja nende usaldusväärsust;
- võimaldatakse äriregistris kättesaadavate äriühingu andmete otse kasutamist piiriülestes filiaalide ja tütarettevõtjate asutamisel ning muudes piiriülestes toimingutes ja olukordades.

Ettepanek kuulub komisjoni 2023. aasta tööprogrammi kui üks komisjoni üldeesmärgi „Digitaalajastule vastav Euroopa“⁵ peamisi meetmeid.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on täiendada ELi äriühinguõiguse kehtivaid norme, mis on kodifitseeritud direktiivis (EL) 2017/1132 (kodifitseeritud äriühinguõiguse direktiiv). Sellega tahetakse suurendada riiklike äriregistrite ja/või äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavate äriühingu andmete hulka ja hõlbustada nende kasutamist piiriüleste filiaalide ja tütarettevõtjate asutamisel ning muudes piiriülestes toimingutes ja olukordades. Sellest aspektist põhineb ettepanek kodifitseeritud äriühinguõiguse direktiivi kehtivatel sätetel ja laiendab neid.

Direktiiv (EL) 2019/1151 (digiülemineku direktiiv) keskendus äriühinguõiguse menetluste muutmisele täielikult elektrooniliseks ja sellega nähti ette normid, mis käsitleb piiratud vastutusega äriühingute asutamise, filiaalide registreerimise ning dokumentide äriregistrile esitamise muutmist täielikult internetipõhiseks⁶. Käesolev ettepanek täiendab nimetatud direktiivi, kuid selles keskendutakse muudele küsimustele, mille puhul ELi äriühinguõiguses on vaja üle minna digitehnoloogiale, käsitledes ennekõike äriregistrites ja äriregistrite sidestamise süsteemis leiduvate äriühingu andmete kättesaadavust ja usaldusväarsust ning nende kasutamist piiriülestes olukordades.

Ettepanek põhineb äriregistrite sidestamise süsteemi kasutamisel ja laiendab seda, seejuures süsteemi toimimist või taristut muutmata. Äriregistrite sidestamise süsteemi aluseks on direktiivis 2012/17/EL ja komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/1042 sätestatud juriidilised kohustused. Ettepanekuga tehakse äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks rohkem äriühingu andmeid ja laiendatakse süsteemi kaudu toimuvat teabevahetust äriregistrite vahel (et rakendada ühekordsuse põhimõtet). Samuti lingitakse äriregistrite sidestamise süsteem selle raames muude ELi tasandi registrite omavahelise ühendamise süsteemidega.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kavandatud meetmed aitavad otseselt saavutada teatises „2030. aasta digikompass“⁷ seatud digieesmärgi, ennekõike jõuda lähemale eesmärgile teha kõik olulisemad avalikud teenused Euroopa kodanikele ja ettevõtjatele 2030. aastaks internetis kättesaadavaks ning luua ühendatud avalik haldus, muu hulgas rakendades ühekordsuse põhimõtet. Samuti on ettepanek kooskõlas teatises „Õigusemõistmise digipööre Euroopa Liidus“⁸ esitatud lähenemisviisiga, milles rõhutati digitaalsete vahendite olulisust, et ettevõtjad saaksid andmetega tutvuda, ametiasutustega suhelda ja pääseda juurde õigusemõistmisele.

Kavandatud meetmete eesmärk on hõlbustada VKEde piiriülest laienemist, kaotades formaalsused, mis tuleb täita äriühingu andmete kasutamiseks piiriülestes olukordades ning tütarettevõtjate ja filiaalide asutamisel teistes liikmesriikides, või vähendades nende hulka. Samuti on need otsene järg teatistele „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine“⁹ ja „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“¹⁰. VKEde strateegias

⁵ COM(2022) 548 final.

⁶ Direktiiv (EL) 2019/1151, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132.

⁷ COM(2021) 118 final.

⁸ COM(2020) 710 final.

⁹ COM(2021) 350 final.

¹⁰ COM(2020) 103 final.

mainiti eraldi ära, et komisjonil on kavas uurida ja hinnata vajadust täiendavate äriühinguõiguse meetmete järele, millega hõlbustada VKEde piiriülest laienemist ja kasvamist.

Kokkuvõttes on ettepanek kohane, et vastata Euroopa Ülemkogu 24.–25. märtsil 2022 toimunud kohtumise järeldustes esitatud üleskutsele kujundada välja ühtne turg, eelkõige digitaal- ja teenuste valdkonnas, ning jälgida tähelepanelikult ja vältida kitsaskohti, kõrvaldada allesjäänud põhjendamatud tõkked ja halduskoormus ning hoiduda uute tõkete ja halduskoormuse loomisest¹¹.

Samuti aitab ettepanek ennekõike äriühingu andmete eelkontrolli karmistamise ja läbipaistvuse suurendamise meetmete kaudu võidelda äriühinguõiguslike struktuuride kuritarvitustega ning määrata sellistele äriühingutele mõjusad ELi karistused.

Ettepanek täiendab käimasolevaid algatusi digiülemineku vallas ja on nendega sidus. Näiteks on see tihedalt seotud eIDASe määruse¹² ja 2021. aasta ettepanekuga muuta nimetatud määrust seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega¹³. 2019. aasta digiülemineku direktiiv juba hõlmas eIDASe määruse kohast e-identimis- ja usaldusteenuste kasutamist e-identimiseks äriühinguõiguslikes menetlustes. Käesoleva ettepanekuga laiendatakse usaldusteenuste kasutamist (näiteks tagamaks, et kavandatav ELi äriühingu tõend ja ELi digitaalne volikiri oleks piisavalt sertifitseeritud, et neile oleks võimalik tugineda piirulestes olukordades) ja viiakse see vastavusse selliste uute digivahenditega nagu Euroopa digikukkur, mis võeti kasutusele osana eIDASe raamistiku käimasolevast läbivaatamisest.

Samuti täiendab ettepanek muid ELi norme ja algatusi, mille eesmärk on suurendada äriühingute läbipaistvust. Nende seas on rahapesuvastane direktiiv,¹⁴ mis keskendub teabele tegelike kasusaajate kohta, ja määrus maksejõuetusmenetluse kohta,¹⁵ mis hõlmab maksejõuetusregistrites leiduvat teavet maksejõuetute üksuste kohta. Ennekõike on ettepaneku eesmärk linkida äriregistrite sidestamise süsteem tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemi¹⁶ ja maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemiga,¹⁷ seejuures nimetatud süsteemides kättesaadavate andmetega tutvumise suhtes kehtivaid norme ja piiranguid muutmata või neist mööda minemata. Käesolev ettepanek on asjakohane hiljutiste maksualaste algatuste, näiteks varifirmade maksustamise eesmärgil väärkasutamise vältimist käsitleva ettepaneku¹⁸ seisukohast, kuna suurem läbipaistvus ja äriühingu andmete suurem hulk aitavad kaasa maksuasutuste tööle nimetatud teiste algatuste raames.

Samuti täiendab ettepanek ELi muid piiriülese teabevahetuse või menetluste hõlbustamisele suunatud algatusi, nagu ühtse digivärava määrus¹⁹ või Euroopa ühtse juurdepääsupunkti ettepanek²⁰. Kui käesoleva ettepanekuga kehtestatakse äriühinguõiguse menetlus ja erinormid

¹¹ [Euroopa Ülemkogu järeldused, 24.–25. märts 2022 – ELi nõukogu \(europa.eu\)](#).

¹² Määrus (EL) nr 910/2014.

¹³ COM(2021) 281 final.

¹⁴ Direktiiv (EL) 2015/849/EL, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/843.

¹⁵ Määrus (EL) 2015/848.

¹⁶ [Euroopa e-õiguskeskkonna portaal – Tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteem \(europa.eu\)](#)

¹⁷ [Euroopa e-õiguskeskkonna portaal – Pankroti ja maksejõuetuse registrid — Maksejõuetute võlgnike otsing ELis \(europa.eu\)](#)

¹⁸ Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse õigusnormid variühingute maksustamise eesmärgil väärkasutamise vältimiseks ja muudetakse direktiivi 2011/16/EL (COM(2021) 565 final).

¹⁹ Määrus (EL) 2018/1724.

²⁰ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa ühtne juurdepääsupunkt, mis tagab keskse juurdepääsu finantsteenuste, kapitaliturgude ja kestlikkusega seotud avalikult kättesaadavale teabele (COM(2021) 723 final).

äriregistrites ja/või äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavate äriühingu andmete kohta ning tehakse võimalikuks nende otse kasutamine piiriüleselt, siis ühtse digivärava määrusega on ette nähtud siseturu toimimise seisukohast asjakohase teabe, menetluste ja abiteenuste internetipõhise pakkumise üldnormid. Selle kohaldamisalast on sõnaselgelt välja jäetud menetlused, mis puudutavad majandustegevuse esmakordset registreerimist äriregistris, ja menetlused äriühingute (ELi toimimise lepingu artikli 54 teise lõigu tähenduses) asutamiseks või esitatud andmetes või dokumentides muudatuste tegemiseks, kuna sellised menetlused nõuavad terviklikku lähenemisviisi, mille eesmärk on lihtsustada digilahenduste kasutamist kogu äriühingu elutsükli jooksul²¹. Teisalt teevad liikmesriigid teabe käesolevas ettepanekus loetletud internetipõhiste menetluste kohta ühtse digivärava määruse alusel veebisaitidel kättesaadavaks, et tagada sünergia ühtse digivärava määrusega²². Euroopa ühtne juurdepääsupunkt, mis keskendub ennekõike üksuste ja toodetega seotud ja investoritele mõeldud finantsturuteabele ning mille eesmärk on rahuldada turu vajadusi, on mõeldud teistsugustele sihtkasutajatele: teave, millega nad tutvuvad ja mida nad kasutavad, ning viis, kuidas nad seda teevad, on teistsugune kui äriregistrite sidestamise süsteemi puhul, millele käesolev ettepanek keskendub.

Käesolev ettepanek keskendub otseste kasutajate (nagu äriühingud, muud sidusrühmad ja ametiasutused) vajadusele tutvuda piiriülestes olukordades usaldusväärsete ja ajakohaste äriühingu andmetega, mis pärinevad äriregistritest ja on esitatud juriidilistest kohustustest, ning neid kasutada. Seega ei hõlma see äriregistritest pärinevate äriühingu andmete taaskasutamist ärilisel ja mitteärilisel eesmärgil, mida reguleerib avaandmete direktiiv²³. Samuti ei hõlma see äriregistrite kohustusi statistiliste ettevõtlusregistritena, mis on reguleeritud Euroopa ettevõtlusstatistika määrusega²⁴.

Peale selle täiendavad sätted, mis puudutavad äriregistrist saadud äriühinguid käsitlevate kinnitatud andmete legaliseerimise või sellega sarnaste formaalsuste (näiteks apostillimine) kaotamist, avalike dokumentide määrust²⁵. Nimetatud määrus käsitleb kodanikele mõeldud avalikke dokumente, nagu sünnitõend, notari kinnitatud abielutõend või kohtuotsus, ja selles on sätestatud, et ELi liikmesriigi ametiasutused peavad aktsepteerima nende kinnitatud ärakirju, mis on välja antud teises ELi liikmesriigis, ilma et neil peaks olema autentsust kinnitav märge (näiteks apostill).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepaneku aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 50 lõiked 1 ja 2, millega volitatakse Euroopa Parlamenti ja nõukogu võtma vastu sätteid asutamisevabaduse saavutamiseks. ELi seadusandja on nimetatud õiguslikku alust äriühinguõiguse valdkonnas tegutsedes juba kasutanud. Täpsemalt on artikli 50 lõike 2 punkti b eesmärk tagada tihe koostöö liikmesriikide pädevate asutuste vahel selleks, et kindlaks teha mitmesuguste tegevusalade konkreetne olukord liidu piires. Artikli 50 lõike 2 punkt c võimaldab kaotada haldusmenetlused ja -tavad, mis kujutavad enesest takistust asutamisevabadusele. Artikli 50 lõike 2 punkt f võimaldab kaotada järk-järgult asutamisevabaduse piirangud, mis on seotud nii

²¹ Vt määruse (EL) 2018/1724 põhjendus 23 ja II lisa.

²² Järgides direktiivi (EL) 2019/1151 põhjendusega 9 ja artikliga 13f kasutusele võetud lähenemisviisi. Lisaks sellele selgitatakse põhjenduses 9 vahet direktiivi ja ühtse digivärava määruse vahel.

²³ Direktiiv (EL) 2019/1024.

²⁴ Määrus (EL) 2019/2152.

²⁵ Määrus (EL) 2016/1191.

filiaalide kui ka tütarettevõtjate asutamisega. Artikli 50 lõike 2 punkt g võimaldab võtta kooskõlastavaid meetmeid äriühingute osanike ja aktsionäride ning muude sidusrühmade huvide kaitseks. Käesolev ettepanek aitab kaasa ELi toimimise lepingu artiklis 50 sätestatud asutamisvabaduse saavutamisele, kuna sellega parandatakse tänu registrite sidestamise süsteemile liikmesriikide ametiasutuste vahelist koostööd, kaotatakse asutamisvabaduse ees seisvad haldustõkked (muu hulgas piiriüleste tütarettevõtjate ja filiaalide asutamisel) ning kehtestatakse uued ühtlustatud avalikustamismõõdud.

ELi toimimise lepingu artiklit 50 kasutatakse koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikega 1, mis võimaldab võtta liikmesriikides nii õigus- kui ka haldusnormide ühtlustamiseks meetmed, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine. Samuti on käesoleva ettepaneku eesmärk tegeleda erinevate regulatiivsete lähenemisviisidega piiriülestes olukordades, mis puudutavad äriregistrites leiduvate äriühingu andmete piiriülest kasutamist ja aktsepteerimist, samuti kodifitseeritud äriühinguõiguse direktiivi kohaste menetlustes kasutatavaid notariaalseid või haldusakte. Kui äriühingu andmete suhtes kehtestatakse enne nende äriregistrisse kandmist kõikjal ühesugune kontroll eesmärgiga suurendada nende usaldusväärsust, kaotatakse haldustõkked nimetatud andmete kasutamisele piiriülestes olukordades (sealhulgas haldus- ja kohtumenetlustes) ja võetakse kasutusele ühtlustatud ELi äriühingu tõend, aitab käesolev ettepanek kaasa ELi toimimise lepingu artikli 114 kohasele siseturu toimimisele.

- **Subsidiarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Käesoleva seadusandliku ettepaneku üldeesmärk on tagada ELi ühtse turu sujuv toimimine, hõlbustades äriühingu andmete kättesaadavust ja nende kasutamist piiriülestes olukordades. ELi tasandil tegutsemisel on suur lisaväärtus, kuna käesoleva ettepanekuga käsitletavat probleemi ei esine pelgalt ühe liikmesriigi territooriumil, vaid on oma olemuselt piiriüleline, eriti erisuste tõttu riigisiseste õigusnormide vahel. Liikmesriigid ei suuda nende probleemide lahendamiseks üksinda küllaldasel määral ära teha.

Selleks et äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu oleks ELi tasandil kättesaadavate äriühingu andmete hulk suurem, on vaja koordineeritud meetmeid, et tagada andmete olemasolu kõigi liikmesriikide äriregistrites ning nende kättesaadavus kesksel ELi tasandil võrreldavas ja mitmekeelses vormingus registrite sidestamise süsteemi kaudu. Nimetatud süsteem on ELi tasandil juba olemas ja tööle hakanud. Samuti on koordineeritud meetmeid vaja, et tagada äriühingu andmete ühtlustatud kontroll enne nende kandmist riiklikesse äriregistritesse, et suurendada nende usaldusväärsust ja hõlbustada andmete kasutamist piiriülestes olukordades. Lisaks sellele tuleb kõrvaldada piiriülestes olukordades esinevad tõkked, et võimaldada äriühingu andmete piiriülest kasutamist, sealhulgas ühekordsuse põhimõtte rakendamist. Ka ELi tasandi registrite omavahelisest ühendamisest tekkivat lisaväärtust on võimalik saavutada ainult ELi tasandi meetmetega.

Üksinda tegutsevad liikmesriigid jätkaksid oma õigusnormide kohaldamist ja on ebatõenäoline, et neis normides käsitletak piiriüleseid olukordi ühtemoodi. Seega näib, et ELi tasandi meetmete puudumisel sünniks eri riikide tasandil võetud meetmete tulemusena tõenäoliselt üksteisest lahknevad riigisiselised lahendused. Lisaks sellele seisaksid VKEd endiselt silmitsi tõketega, mis muudaksid asutamiseõiguse kasutamise raskemaks, ja sellest tulenevad kulud mõjutaksid eriti äriühinguid. Seda arvesse võttes on käesoleva ettepanekuna vormistatud ELi sihtotstarbeline meede kooskõlas subsidiarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepanekuga võetavad meetmed on proportsionaalsed selle eesmärkidega suurendada äriregistrites ja/või äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavate äriühingu andmete hulka ja usaldusväärst ning tagada, et piiriülestes olukordades on võimalik neid otse kasutada. Kavandatavad meetmed on sihipärased, kuna need on suunatud otseste kasutajate (nagu äriühingud, muud sidusrühmad ja ametiasutused) vajadusele kasutada piiriülestes olukordades äriregistritest pärinevaid usaldusväärseid ja ajakohaseid äriühingu andmeid (vt mõjuhinnangu punkt 1.3). Ettepanek keskendub piiriülestele olukordadele ja sellega pakutakse välja lahendused, mida liikmesriigid üksi ei suudaks leida. Harmoniseerimine piirdub sellega, mis on nõutavate eesmärkide saavutamise seisukohast vajalik ja proportsionaalne, austades samal ajal riigisiseseid õigustavasid, sealhulgas notarite osalemist äriühinguõiguse menetlustes, ja annab liikmesriikidele võimaluse korral küllaldase paindlikkuse täita nõudeid kooskõlas oma riigisisese õiguse ja süsteemidega. Lisaks sellele ei looda ettepanekuga uusi süsteeme, vaid tuginetakse olemasolevatele ja toimivatele registrite sidestamise süsteemidele, samuti eIDASe määrusele²⁶ ja 2021. aasta ettepanekule muuta nimetatud määrust seoses Euroopa digitaalidentiteedi raamistiku loomisega²⁷.

Kõige paremini on eesmärkide saavutamine võimalik eelistatud meetmete paketiga, kuna sellega tehakse suurem osa teavet piiriüleselt kättesaadavaks ja lingitakse äriregistrite sidestamise süsteem ELi kahe teise registreid omavahel ühendava süsteemiga. See suurendab olulisel määral läbipaistvust ühtsel turul ELi äriühingute vallas. Samuti tagab pakett märkimisväärse kasu suurema õiguskindluse näol, kuna sellega nähakse ette eelkontroll ja kehtestatakse lisaks sellele täiendavad ja kõigile ühised menetlusnõuded, et hoida äriühingu andmed ajakohased. Lisaks seisneb selle suurim positiivne mõju selles, et tänu sellele on äriühingu andmeid võimalik piiriülestes olukordades otse kasutada. Selleks rakendatakse piiriüleste tütarettevõtjate ja filiaalide asutamise suhtes ühekordsuse põhimõtet, võetakse kasutusele ELi äriühingu tõend ja kaotatakse sellised formaalsused nagu apostillimine (vt mõjuhinnangu punkt 7.2).

Pakett ei lähe kaugemale valitud meetmete realiseerimiseks vajalikust. Mitmele kriteeriumile tuginev kõigi poliitikavariantide analüüs, milles vaeti nende tulemuslikkust, tõhusust, sidusust ja proportsionaalsust, näitas kõigi variantide selget positiivset mõju ja seda, et eelistatud meetmed said analüüsi tulemusena kõige suurema punktisumma (metoodika kohta vt mõjuhinnangu punkt 6.5 ja 4. lisa).

Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele ei lähe kavandatud algatus kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärkide saavutamiseks, keskendudes konkreetsetele piiriülestele probleemidele (st otseste kasutajate vajadusele ametlikke äriregistritest pärinevaid äriühingu andmeid piiriüleselt kätte saada ja kasutada). Liikmesriigid omaette ei suudaks seda saavutada.

- **Vahendi valik**

Käesolev ettepanek on vormistatud direktiivina, millega muudetakse direktiivi 2009/102/EÜ ja direktiivi (EL) 2017/1132. Direktiiviga (EL) 2017/1132 reguleeritakse äriühinguõigust ELi tasandil ja direktiiv 2009/102/EÜ täiendab seda erisätetega ühe osanikuga äriühingute kohta.

²⁶ Määrus (EL) nr 910/2014.

²⁷ COM(2021) 281 final.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ettepaneku eesmärk on kehtestada uued sätted ja täiendada vajalikul määral kehtivaid, et suurendada äriregistrite ja/või äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavate äriühingu andmete hulka ning usaldusväarsust. Samuti on selle eesmärk võimaldada äriregistrites kättesaadavate äriühingu andmete otse kasutamist piiriüleste tütarettevõtjate ja filiaalide asutamise ning muude piiriüleste toimingute ja olukordade puhul. Seega ei toimunud kehtivate õigusnormide hindamist.

- **Konsulterimine sidusrühmadega**

Komisjon korraldas osana käesolevast algatusest ulatusliku konsulterimise, et saada teada asjassepuutuvate sidusrühmade rühmade seisukohad. Nende rühmade hulka kuulusid äriregistrid, riikide ametiasutused, nagu maksuametid ja tööõigusega tegelevad asutused, ettevõtjad, sealhulgas VKEd ja ettevõtjate ühendused, äriühinguõiguse menetlustes osalevad õiguspraktikud, ametiühingud, samuti investorid, võlausaldajad, kodanikud ja akadeemilised eksperdid. Konsulterimine hõlmas esialgset mõjuhinnangut, avalikku konsultatsiooni, eraldi konsulterimist VKEdega, peamiste sidusrühmade sihtküsitlusi, vestlusi äriühinguõigusele spetsialiseerunud õiguspraktikutega, samuti arutelusid liikmesriikide ministriumite ja äriregistrite äriühinguõiguse spetsialistidega, kes kuuluvad äriühinguõiguse eksperdirühma. Kogutud teavet kasutati ettepaneku koostamisel.

Komisjon kogus tagasisidet esialgse mõjuhinnangu kohta 2021. aasta suvel, kui tagasisidet andsid mitmesugused sidusrühmad, sealhulgas avaliku sektori asutused, st äriregistrid, ettevõtjate ühendused, äriühingud, kodanikud ja õiguspraktikud. Avalik konsultatsioon äriühinguõiguse digivahendite täiustamise kohta kestis 21. detsembrist 2021 8. aprillini 2022²⁸. Komisjon sai 83 vastust ettevõtjate ühendustelt, ELi kodanikelt, avaliku sektori asutustelt, õiguspraktikutelt ja notaritelt, akadeemilistelt ja teadusasutustelt, vabaihendustelt ja ametiühingutelt. VKEde paneeli²⁹ kaudu toimunud erikonsultatsioon kestis 2022. aasta 2. maist 10. juunini. Vastas 158 sidusrühma, kusjuures enamik vastuseid pärines piiratud vastutusega äriühinguna tegutsevatelt VKEdelt. Lisaks sellele korraldati komisjoni tellimisel käesoleva algatuse raames osana välistöövõtja läbiviidud uuringust³⁰ spetsiaalsed e-küsitlused, milles osalesid äriregistrid, avaliku sektori asutused, õiguspraktikud, äri- ja finantsorganisatsioonid ja äriühingud.

Nimetatud konsultatsioonide käigus kinnitas lõviosa sidusrühmade esindajaid, sealhulgas VKEsid, et neil oli äriühingute kohta teabe otsimisel raskusi. Muu hulgas tulenes see asjaolust, et äriühingute kohta käiv teave eri riikides ei olnud võrreldav ja et asjakohast teavet ei olnud võimalik leida ELi tasandil, vaid ainult riiklikest äriregistritest, ning keelelistest raskustest. Kõik konsulterimises osalenud sidusrühmade rühmad (ettevõtjad, ametiasutused, ettevõtjate ühendused, äriregistrid, ametiühingud, õiguspraktikud ja kodanikud) väljendasid toetust kavatsusele teha ELi tasandil kättesaadavaks rohkem ühtlustatud äriühingu andmeid, ettevõtjate ühendused aga rõhutasid, et see ei tohiks kaasa tuua lisakulusid ettevõtjatele. Suurem osa sidusrühmi (ennekõike ametiasutused, äriregistrid ja õiguspraktikud) leidis lisaks

²⁸ [Äriühinguõiguse digivahendite täiustamine \(europa.eu\)](https://europa.eu)

²⁹ VKEde paneeli abil on komisjonil võimalik jõuda VKEdeni sihitult. Paneelarutelu korraldatakse koostöös Euroopa ettevõtlusvõrgustiku partneritega.

³⁰ [Äriühinguõigus ja äriühingu üldjuhtimine \(europa.eu\)](https://europa.eu)

sellele, et oleks kasulik linkida äriregistrite sidestamise süsteem ELi tegelike kasusajate registri ja maksejõuetusregistriga.

Konsulteerimise käigus rõhutasid mitmed sidusrühmade esindajad usaldusväärsete äriühingu andmete olulisust. Õiguspraktikud, sealhulgas notarid, rõhutasid eelkõige küllaldase kontrolli olulisust äriregistrites leiduvate äriühingu andmete usaldusväärsuse tagamiseks. Konsultatsioonide käigus leidis samuti kinnitust see, et ettevõtjad, sealhulgas VKEd, seisavad silmitsi raskustega nende riiklikes äriregistrites juba olemasolevate andmete kasutamisel, kui nad ajavad asju pädevate asutustega, osalevad kohtumenetlustes või asutavad tütarettvõtjaid või filiaale teistes liikmesriikides. See tuleneb eelkõige sellest, et äriühingu dokumentide kohta tuleb esitada kinnitatud tõlge ja äriühingu dokumendid tuleb legaliseerida (apostillida). Üldiselt väljendasid sidusrühmad oma poolehoidu kavandatavatele meetmetele äriühingu andmete piiriülese kasutamise hõlbustamiseks. Näiteks leidsid paljud vastajad, eriti VKEd, et kui tütarettvõtja või filiaali asutamisel teises liikmesriigis kaoks vajadus andmeid uuesti esitada või kui kasutusel oleks ühtne äriregistri väljavõtte, väheneksid halduskulud. Samuti kinnitas konsulteerimine äriühinguõigusele spetsialiseerunud praktiseerivate advokaatidega seda, et ühekordsuse põhimõtte rakendamine ja formaalsuste kaotamine vähendaks kulusid ja menetlustele kuluvat aega. Õiguspraktikud, sealhulgas notarid, toetasid ühtse äriregistri väljavõtte ideed.

Lisaks sellele korraldas komisjon mitu kahepoolset kohtumist peamiste äriühinguõiguse valdkonna sidusrühmadega, kelle hulgas olid äriühingute, õiguspraktikute ja töötajate esindajad, et arutada nende seisukohast kõige olulisemaid küsimusi. Samuti korraldas ta äriühinguõiguse valdkonnas tegutsevate õiguspraktikutega vestlusi, mille käigus saadi konkreetseid näiteid halduskoormuse, kulude ja menetluse kestuse kohta ning ilmnis praktiline vajadus olukorda parandada.

2021. ja 2022. aastal pidas kolm koosolekut äriühinguõiguse eksperdirühm,³¹ mis koosneb liikmesriikides äriühinguõiguse eest vastutavate ministriumite esindajatest. Koosolekutel arutati peamisi äriühinguõiguse digivahendite täiustamise algatuse alla kuuluvaid poliitikaküsimusi³². Üldiselt olid liikmesriikide eksperdid avatud ja väljendasid toetust käesoleva ettepaneku raames kavandatud meetmetele. Üldiselt pidasid liikmesriigid äriühingu andmete läbipaistvuse suurendamist oluliseks ja toetasid äriregistrite sidestamise süsteemis kättesaadavate äriühingu andmete hulga suurendamist. Kasulikuks peeti registrite omavahelise ühendamise eri süsteemide linkimist äriregistrite sidestamise süsteemiga. Arutelude käigus tõstasid liikmesriigid küsimusi võimaliku mõju kohta riiklikele äriregistritele ja nägid selles vallas potentsiaalseid probleeme; samuti huvitas neid kavandatavate meetmete ning kehtivate ELi ja riigisiseste õigusnormide omavaheline suhe. Üldiselt tunnistasid liikmesriigid ka usaldusväärsete äriühingu andmete olulisust ja esitasid oma seisukohad selle kohta, kuidas peaks välja nägema äriühingu andmete eelkontroll, kui arvestada riigisisest juba tehtava kontrolliga. Paljud liikmesriigid toetasid meetmeid äriühingu andmete piiriülese kasutamise hõlbustamiseks, nagu ühekordsuse põhimõtte rakendamine piiriüleste tütarettvõtjate ja filiaalide asutamise puhul, ühtne äriregistri väljavõtte ja legaliseerimisega seotud formaalsuste kaotamine. Samuti esitasid liikmesriigid nende küsimuste kohta kommentaare, näiteks seoses andmetega, mida ühtne äriregistri väljavõtte peab sisaldama, või sellega, kui oluline on äriühingute dokumentide kinnitamine registrite poolt.

³¹ [Komisjoni eksperdirühmade ja teiste sarnaste üksuste register \(europa.eu\)](#).

³² Kahel neist koosolekust osales ka äriühinguõiguse eksperdirühma alarühm, kes tegeleb äriregistrite sidestamise süsteemiga ja koosneb liikmesriikide äriregistrite esindajatest.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Lisaks sellele kasutas komisjon välistöövõtja läbiviidud uuringu³³ tulemusi. Uuringu eesmärk oli koguda käesoleva algatuse jaoks tõendeid. See hõlmas kõigi liikmesriikide äriühinguõiguse süsteemide õiguslikku kaardistamist, sihtotstarbeliste e-küsitluste, sealhulgas kahe virtuaalse õpikoja korraldamist ning võimalike meetmete mõju kvalitatiivset ja kvantitatiivset hindamist.

Mitteametlik äriühinguõiguse eksperdirühm, kuhu kuulub 17 äriühinguõigusele spetsialiseerunud õigusteadlast ja -praktikut 12 liikmesriigist ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riigist, koostas kaks aruannet käesoleva algatuse seisukohast oluliste küsimuste, äriühinguõigusega seotud andmete läbipaistvuse ja äriühingu andmete piiriülese kasutamise kohta³⁴.

- **Mõjuhinnang**

Õiguskontrollikomitee analüüsis käesoleva ettepaneku mõjuhinnangut 12. oktoobril 2022. 14. oktoobril saadi reservatsioonidega positiivne arvamus³⁵ ja komitee soovitusi käsitleti nõuetekohaselt mõjuhinnangu lõplikus versioonis.

Mõjuhinnangus vaeti poliitikavariante nelja peamise valdkonna raames, mis on käesoleva algatuse raames asjakohased. Hinnati kolme poliitikavarianti **selliste äriühingu andmete hulga suurendamiseks, mis on kättesaadavad äriregistrites ja/või äriregistrite sidestamise süsteemis**. Valikuvariandid puudutasid erinevaid äriühingu andmete kogumeid ja erinesid üksteisest selle poolest, kas andmed olid äriregistrites juba kättesaadavad või mitte, samuti ulatuse poolest ehk hõlmatud äriühingute arvu poolest. Eelistatud variant oli teha riiklikes registrites / äriregistrite sidestamise süsteemis kättesaadavaks andmed isikuühingute, kolmandate riikide äriühingute filiaalide, piiriüleste kontsernide struktuuri ja omanike ning juhatuse asukoha ja peamise tegevuskoha kohta. **Äriregistrite sidestamise süsteemi ühendamiseks muude ELi tasandi registrite omavahelise ühendamise süsteemidega ja otsinguvõimaluste parandamiseks** hinnati kahte varianti. Eelistatud variant oli ühendada äriregistrite sidestamise süsteem tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemi ja maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemiga, kasutada Euroopa äriühingu kordumatut tunnust ja võtta äriregistrite sidestamise süsteemis kasutusele uued otsingufunktsioonid. **Äriühingu andmete küllaldase kontrolli tagamiseks enne nende äriregistrisse kandmist** hinnati kaht varianti. Eelistatud variant oli kehtestada kohustus kontrollida elemente, mille kohta on koostatud ühtne loetelu, ning mõned üldised menetlust puudutavad põhinõuded, et tagada äriühingu andmete usaldusväärsus ja ajakohasus. Lisaks sellele hinnati kolme varianti, mille eesmärk oli **võimaldada äriregistritest pärinevate äriühingu andmete otse kasutamist piiriülestes olukordades**. Eelistatud variant oli võtta teises liikmesriigis tütarettevõtjate või filiaalide asutamise puhul kasutusele ühekordsuse põhimõte, näha ELis ette ühtlustatud äriregistri väljavõte, tagada teatavate äriühingu andmete vastastikune tunnustamine ja kaotada formaalsused (apostillimine). **Üldiselt eelistatud poliitikavariant** koosnes iga nelja põhivaldkonna raames välja valitud meetmete paketest. Leiti, et need võimendavad üksteist vastastikku ja et kõik meetmed on seega vajalikud käesoleva ettepaneku eesmärkide saavutamiseks optimaalsel viisil. Näiteks ei seisne pakett ainult selles, et rohkem äriühingu andmeid on kättesaadavad ja nendega tutvumine kõikjal ELis on hõlpsam, vaid sellega tagatakse ka niisuguste andmete suurem usaldusväärsus. See omakorda oleks eeltingimus nimetatud andmete otse kasutamiseks kogu ühtsel turul.

³³ [Äriühinguõigus ja äriühingu üldjuhtimine \(europa.eu\)](http://europa.eu)

³⁴ [Komisjoni eksperdirühmade ja teiste sarnaste üksuste register \(europa.eu\)](http://europa.eu).

³⁵ SWD(2023) 179.

Eelistatud meetmete pakett teeb äriregistrites ja ELi tasandil äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks rohkem äriühingu andmeid ja peaks seeläbi vähendama **ettevõtjate** üldist halduskoormust ning samal ajal hõlbustama juurdepääsu rahastamisele ja äriühingute loomist. Lisaks sellele peaks selliste andmete piiriülese kasutamise hõlbustamine uute tütarettevõtjate või filiaalide loomisel teistes liikmesriikides või muudes piiriülestes olukordades (sealhulgas haldus- või kohtumenetlustes) lõppkokkuvõttes lubama märkimisväärselt korduvkulude kokkuhoidu. Niisiis peaks see oluliselt lihtsustama piiriülest majandustegevust ja hõlbustama pääsu teiste liikmesriikide turgudele.

Korduvkulude kokkuhoid (halduskoormuse vähendamine) uusi piiriüleseid tütarettevõtjaid või filiaale loovate äriühingute ja kõigi piiriülese äriiga tegelevate ettevõtjate jaoks on hinnanguliselt umbes 437 miljonit eurot aastas. Samal ajal tingib pakett ühekordsed kulud teatavatele ettevõtjatele, see tähendab neile, kes ei esita praegu registritele konkreetseid andmeid, ja nende hinnanguline summa on umbes 311 miljonit eurot. Kulud on piiratud tulenevalt asjaolust, et näiteks ei peaks liikmesriigid kohaldama andmeesitustasusid eraldi iga uue äriühingut puudutava andmeelemendi registreerimise eest. Oodatav korduv kasu peaks seega kuhjaga üles kaaluma ühekordsed kulud ja algatusega vähendatakse märkimisväärselt äriühingute halduskoormust ühtsel turul.

Paketiga jätkub digiüleminekuga seotud areng, mis on äriühinguõiguses seni toimunud. Äriühingu andmete suurem kättesaadavus ja usaldusväärsus ning paremad ühendused **äriregistrite** vahel tänu ühekordsuse põhimõttele ja samuti muude ELi tasandi registrite omavahelise ühendamise süsteemide ühendamine äriregistrite sidestamise süsteemiga peaks registrite tööd hõlbustama, kuna teiste liikmesriikide äriühingu andmeid on lihtsam otsida ja vajadus ettevõtjatelt dokumente nõuda on väiksem. Kuna äriregistrid peavad IT-süsteeme kohandama, on paketi ühekordsed kulud kõigi äriregistrite peale kokku hinnanguliselt umbes 5,4 miljonit eurot. Korduvkulud seoses näiteks äriühingu andmete eelkontrolliga hinnatakse kõigi äriregistrite peale kokku umbes 4 miljonile eurole aastas. Teisalt saaksid liikmesriigid kasutada viimastel aastatel äriregistrite sidestamise süsteemi juba tehtud IT-valdkonna investeeringuid ja kontrollimisega seotud kohandamiskulud peaksid olema piiratud, kuna paljudes liikmesriikides juba tehakse eelkontrolli. Samuti on tõenäoline, et registrid, kes nõuavad äriühingu andmete piiriüleseks kasutuseks mõeldud väljavõtete eest tasu, kaotavad teatava osa oma sissetulekust, mis on kõigi registrite peale kokku hinnanguliselt umbes 7,9 miljonit eurot.

Teiste **ametiasutuste** seisukohast hõlbustaks rohkemate usaldusväärsete äriühingu andmete kättesaadavus ka nende tööd, kuna nad saaksid äriühingu andmetega äriregistrite ja äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu otse tutvuda ja vajaksid ettevõtjatelt vähem dokumente, mis tingiks teatava kulude kokkuhoiu. Ehkki apostillimisega tegelevad ametiasutused kaotavad sissetulekus (hinnanguliselt 9,5 miljonit eurot aastas), peaks apostillimise kaotamine vähendama üldist halduskoormust, võttes arvesse praegust õiguskindlusetust ning sellega seotud inimressursse ja apostillimisele kuluvat aega.

Samuti peaks pakett tooma suurt kasu **ühiskonnale tervikuna**, sealhulgas tarbijatele, kuna paremini kättesaadavate ja usaldusväärsemate äriühingu andmete pakkumisel kõikjal ELis on eelduste kohaselt positiivne mõju. Seega võimaldab see tarbijatel teha teiste liikmesriikide äriühingutelt ostes või nendega lepinguid sõlmides teadlikumaid valikuid. Ulatuslikumad, paremini kättesaadavad ja usaldusväärsemad piiriülesed äriühingu andmed lihtsustavad samuti kuritarvituste ja pettuste vastast võitlust. Seega aitab käesolev algatus muuta ühtset turgu õiglasemaks.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanekuga **lihtsustatakse märkimisväärselt ettevõtjate, eriti VKEde tegevust.** Äriühingu andmete hõlpsam kättesaadavus ning nende piiriülese kasutamise ees seisvate haldus- ja finantstakistuste kaotamine on eriliselt kasulik VKEdele, kellel puuduvad suurfirmade finants- ja haldusressursid. Lisaks sellele saavad VKEd märkimisväärselt kasu suuremast õiguskindlusest, kuna ebaselged ja keerukad normid mõjutavad neid rohkem kui suuremaid ettevõtjaid. Samuti on algatusest kasu idufirmadel, kuna sellega reageeritakse ELi idufirmade standardis³⁶ esitatud üleskutsesele soodustada idufirmade laienemist.

Suurendades läbipaistvust ja usaldust turu vastu, samuti lihtsustades äriühingute loomist teistes liikmesriikides ja mõjutades positiivselt piiriülest tegevust, peaks ettepanek soodustama piiriülese kauba-, teenus- ja investeringuvooge ning aitab seega kaasa konkurentsile ja kasvule ühtsel turul. Nimetatud meetmeid hakatakse kohaldama umbes 16 miljoni piiratud vastutusega äriühingu ja 2 miljoni isikuühingu suhtes.

Eelduste kohaselt toob ettepanek ettevõtjate jaoks kaasa suure korduvate halduskulude kokkuhoiu, mis on umbes 437 miljonit eurot aastas. Samal ajal võib see tingida ettevõtjatele mõned uued ühekordsed kulutused, mis on seotud andmete esitamisega registritele ja mis on hinnanguliselt umbes 311 miljonit eurot. Üldiselt peaks korduv kokkuhoid kaaluma ettevõtjate jaoks kuhjaga üles ühekordsed kulud seoses täiendavate äriühingu andmete esitamisega.

Käesoleva ettepanekuga uuendatakse ELi äriühinguõiguse digivaldkonda veelgi, **võttes kasutusele digitaalsed vahendid ja menetlused.** Näiteks on selle eesmärk suurendada äriühingu andmete kättesaadavust, eriti piiriüleselt, tehes rohkem äriühingu andmeid äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu (Euroopa e-õiguskeskkonna portaali raames) internetis kättesaadavaks. Läbipaistvuse suurendamiseks lingitakse äriregistrite sidestamise süsteem selle kohaselt teiste ELi tasandi registrite omavahelise ühendamise süsteemidega, mis on kõik olemas Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis. See omakorda aitab olulisel määral kaasa paremini ühendatud avalikule haldusele ELi tasandil. Selleks et kaotada halduskoormus olukordades, kus ettevõtjad ja ametiasutused kasutavad äriühingu andmeid ELi tasandil, võetakse ettepanekuga kasutusele ELi äriühingu digitõend ja ELi digitaalne volikiri ning kohaldatakse piiriüleste tütarettvõtjate ja filiaalide asutamise puhul ühekordsuse põhimõtet, seda tänu andmete turvalisele elektroonilisele vahetamisele registrite vahel äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu. Ettepanekus keskendutakse äriühingu dokumentide või andmete elektroonilistele koopiatele ja väljavõtetele ning rõhutatakse seda, kui oluline on nende kinnitamine vastavalt eIDASe määrusele. Ehk see on digivalmis, tuginedes olulisel määral digitehnoloogia ja -andmete kasutamisele. Samuti nähakse sellega ette nn vaikimisi digitaalsed lahendused, et suurendada ELi äriühingute läbipaistvust, ja nn vaikimisi digitaalsed äriühinguõiguse menetlused, et hõlbustada äriühingu andmete kasutamist kogu ühtsel turul.

Ehkki ettepanekus keskendutakse ennekõike internetis toimivatele menetlustele ning äriühingu dokumentide või andmete elektroonilistele koopiatele ja väljavõtetele, võetakse selle sätetes arvesse nii füüsilist kui ka digitaalset keskkonda ning tegeletakse füüsilises

³⁶ [Idufirmade standard](#) – võimaldada teistes ELi jurisdiktsioonides välja antud juriidiliste dokumentide esitamist tõendina idufirma asutamiseks (või ühtsel turul laieneva olemasoleva idufirma tütarettvõtja asutamiseks).

ruumis toimuvate menetluste (nagu äriühingute asutamine muul viisil kui täielikult internetipõhiselt) ning paberkoopiade ja -väljavõtetega.

Tänu rohkematele võimalustele kasutada äriregistrite ja äriühingute ning samuti eri äriregistrite vahelises suhtluses digitaalseid menetlusi ja vahendeid ja ühekordsuse põhimõtte laialdasemale rakendamisele on käesoleval ettepanekul tõenäoliselt mõningane positiivne keskkonnamõju. Seega loetakse see olevat kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“, Euroopa kliimamääruse³⁷ artikli 2 lõikes 1 seatud kliimanetraalsuse eesmärgi ning 2030. ja 2040. aasta eesmärkidega. Samuti aitab käesolev ettepanek kaudselt saavutada säästva arengu 8. eesmärki (inimväärne töö ja majanduskasv), kuna sellega parandatakse ühtse turu ettevõtluskeskkonda.

- **Põhiõigused**

Käesolev ettepanek lihtsustab Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 15 lõikes 2 sätestatud asutamisoiguse teostamist kõikides liikmesriikides. Sellel peaks olema positiivne mõju ettevõtjatele, kes kasutavad ühtse turu võimalusi, eriti mis puudutab harta artiklis 16 sätestatud ettevõtlusvabadust. Ettepanek eeldab teatavat töötlemist, sealhulgas isikuandmete avalikustamine, mis mõjutab Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 7 sätestatud õigust eraelu kaitsele ning harta artiklis 8 sätestatud õigust isikuandmete kaitsele. Eelkõige tuleb ettepaneku kohaselt tagada selliste andmete avalikustamine ja piiriülene kättesaadavus, mis puudutavad juriidilisi isikuid (nagu isikuühingud) ja sisaldavad teatavaid isikuandmeid, nagu andmed isikuühingu osanike ja ühe osanikuga või ühe aktsionäri äriühingute osanike või aktsionäride kohta. Tavaliselt on need andmed liikmesriikides juba avalikustatud ja käesoleva ettepanekuga tehakse need äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu piiriüleselt kättesaadavaks. Samuti võivad liikmesriigid töödelda teatavaid isikuandmeid äriühingu andmete kontrolliks, nagu liikmesriikides juba tehakse. Äriregistrite sidestamise süsteemi linkimine muude ELi omavahelise ühendamise süsteemidega ei mõjuta isikuandmete kaitset, kuna kõik süsteemid säilitavad neis kehtivad normid ja nõuded andmetega tutvumise kohta. Kavandatavad lahendused on vajalikud ja proportsionaalsed, et suurendada läbipaistvust, luua liikmesriikide vaheline usaldus, tagada õiguskindlus ja kolmandate isikute kaitse äriühingu andmete piiriülesel kasutamisel ning aidata kaasa kuritarvituste ja pettuste vastasele võitlusele, soodustades sel moel ühtse turu sujuvat toimimist. Samuti tagavad liikmesriigid isikuandmete kaitse vastavalt harta artiklile 8 ja ELi andmekaitsealastele õigusaktidele, samuti vastavale kohtpraktikale³⁸.

Käesoleva ettepanekuga tehakse äriühingu andmed äriregistrites endisest ulatuslikumalt kättesaadavaks, eriti piiriüleselt. Sellega seoses tuleb erilist tähelepanu pöörata nende kättesaadavusele puuetega inimeste jaoks, arvestades nende ees seisvaid täiendavaid raskusi. Puuetega inimesi käsitleva poliitika alus liidus on ELi esmane õigus, sealhulgas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 26 (puuetega inimeste õigus saada kasu meetmetest, mille eesmärk on tagada nende iseseisvus, sotsiaalne ja tööalane integratsioon ning osalemine ühiskonnaelus), ning ÜRO konventsioon puuetega inimeste õiguste kohta. Puuetega inimeste õiguste konventsiooni (mille osalised on nii liit kui ka tema liikmesriigid) kohaselt peavad osalisriigid võtma asjakohased meetmed, et tagada puuetega inimestele teistega võrdsetel alustel ligipääs teabele ja suhtlusele, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale ja -süsteemidele ning muudele avalikele ehitistele ja teenustele. Sellega kooskõlas on puuetega

³⁷ 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik.

³⁸ Määrus (EL) 2016/679, määrus (EL) 2018/1725, nt kohtuasi C-398/15: Manni.

inimeste õiguste strateegias aastateks 2021–2030 rõhutatud, et ligipääs tehis- ja virtuaalkeskonnale, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale, kaupadele ja teenustele, sh transpordile ja taristule, on õiguste teostamist võimaldav tegur ning eeltingimus puuetega inimeste täielikuks osalemiseks teistega võrdsetel alustel. Sellest tulenevalt tuleks äriühingu andmetega tutvumist äriregistrites võimaldada kooskõlas kohaldatavates liidu ja riigisisestes õigusaktides sätestatud nõuetega juurdepääsetavuse kohta. Selleks et tagada kõigi liikmesriikide äriregistrites sisalduvate äriühingu andmete kättesaadavus võrdsetel alustel teiste kasutajatega, peaks läbivaatamine lisaks sellele sisaldama hinnangut selle kohta, kas on vaja täiendavaid meetmeid puuetega inimeste vajaduste täielikuks arvessevõtmiseks.

4. MÕJU EELARVELE

Eelduste kohaselt on käesoleval ettepanekul liikmesriikide eelarvele mõningane mõju, mille hinnanguline suurus esitati käesoleva ettepaneku mõjuhinnangus ja mida on kirjeldatud eespool mõjuhinnangut käsitlevas punktis.

ELi eelarvele avalduva mõju seisukohast suurendatakse käesoleva ettepanekuga äriregistrite sidestamise süsteemi rakendusala. Selleks on vaja olemasolevaid tehnilisi kirjeldusi ja standardeid edasi arendada, jätkata süsteemi tarkvara arendamist ning koordineerida riigi ametiasutuste tegevust, et võtta riiklikul tasandil kasutusele vajalikud IT-arendused. Nende ülesannete täitmiseks ei ole vaja suurendada inimeste arvu, kes praegu komisjonis töötavad äriregistrite sidestamise süsteemi ärijuhtimise (1 täistööaja ekvivalent) ja projektijuhtimisega (1,25 täistööaja ekvivalenti). Lisaks piisab käesoleva ettepaneku raames vajalike ülesannete täitmiseks äriregistrite sidestamise süsteemi korraliseks hoolduseks ette nähtud rahalistest vahenditest (praegu umbes 2 miljonit eurot aastas programmist „Digitaalne Euroopa“).

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Komisjon aitab liikmesriike käesoleva ettepaneku kohaste sätete ülevõtmisel, tehes tihedat koostööd äriühinguõiguse eksperdirühma alarühma kuuluvate riiklike äriühinguõiguse ekspertidega ja pakkudes vajadust mööda juhiseid (näiteks korraldades ülevõtmiskoolitusi, pakkudes kahepoolset nõustamist jne)³⁹. Samuti jälgib komisjon kavandatud meetmete rakendamist ja tagab, et need on kooskõlas koostalitleva Euroopa määruse ettepaneku⁴⁰ ja Euroopa koostalitlusvõime raamistikuga⁴¹, soodustades sel moel piiriülest ja sektoritevahelist koostalitlusvõimet Euroopas. Jälgimine seisneb analüüsi koostamises ettepaneku mõju kohta äriregistrites ja äriregistrite sidestamise süsteemis leiduvate andmete kättesaadavusele ja usaldusväarsusele, kontakteerudes spetsiaalselt selleks asjakohaste sidusrühmadega, pidades äriühinguõiguse eksperdirühma alarühma raames arutelusid äriregistritega ja tuginedes teabele, mida saab koguda äriregistrite sidestamise süsteemi või muude ELi registrite omavahelise ühendamise süsteemide, näiteks tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemi ja maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemi kaudu. Jälgimise raames analüüsitakse ka seda, millises ulatuses äriühingu andmete otse kasutamist on lihtsustatud ja kui palju sidusrühmad käesoleva ettepanekuga kehtestatud meetmeid kasutavad, näiteks

³⁹ Täiendava toe pakkumiseks oleks võimalik kasutada ELi rahastamisvahendeid, sealhulgas tehnilise toetuse vahendit, mille raames toetatakse liikmesriike vajaduspõhise tehnilise oskusteabega reformide kavandamiseks, väljatöötamiseks ja rakendamiseks, muu hulgas majandustegevuse lihtsustamise, digiülemineku tegevuskava ja digitaalsete vahendite kasutamise vallas.

⁴⁰ COM(2022) 720 final.

⁴¹ COM(2017) 134 final.

analüüsid suundumusi piiriüleste tütarettevõtjate ja filiaalide asutamise vallas ELis või lugedes kokku väljastatud ELi äriühingu tõendid. Osaliselt on asjakohast teavet võimalik saada äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu ja komisjon koguks muid andmeid spetsiaalsete kontaktide kaudu asjakohaste sidusrühmadega, küsitlustega ja vajaduse korral sihtuuringutega. Kui kavandatud sätete kohaldamisel on saadud piisavalt kogemusi, tuleks koostada hindamisaruanne käesoleva ettepaneku mõju kohta. Selles analüüsitaks muu hulgas võimalikku sektoritevahelist koostalitlussuutlikkust muude ELi tasandi süsteemidega, mis võimaldavad pädevate asutuste vahelist koostööd näiteks maksustamise või sotsiaalkindlustuse vallas, või ühtse digivärava määrase kohase andmete ühekordse küsimise tehniline süsteemiga, et tugineda otsesest allikast saadud äriregistriteabele äriühingute kohta, nendevahelistele ühendustele ja EUID kasutamisele eesmärgiga linkida ELi eri süsteemides leiduv teave konkreetse äriühingu kohta, vältida kordusi ning aidata saavutada paremini piiriüleselt ühendatud avalik haldus ühtsel turul. Jälgimise ja hindamise jaoks teabe esitamine ei tohiks põhjustada asjaomastele sidusrühmadele ebavajalikku halduskoormust.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ettepanekuga muudetakse direktiivi 2009/102/EÜ äriühinguõiguses reguleeritavate ühe osanikuga osahingute kohta ja direktiivi (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta. Selle keeruka direktiivi nõuetekohase rakendamise tagamiseks on vajalik selgitav dokument, näiteks vastavustabelite kujul.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Direktiivi 2009/102/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/102/EÜ artikkel 3 asendatakse. Uue sätte eesmärk on tagada, et ainsa osaniku identifitseerimisandmed on riiklikus äriregistris alati ära märgitud ja nendega on võimalik registrite sidestamise süsteemi kaudu tutvuda.

Direktiivi (EL) 2017/1132 muutmine

Artikliga 1 laiendatakse direktiivi (EL) 2017/1132 kohaldamisala nii, et see hõlmab uusi valdkondi, millele käesoleva ettepanekuga meetmeid lisatakse.

Artikli 7 kohaldamisala laiendatakse, et hõlmata kooskõlas artikliga 10 isikuühinguid.

Artikkel 10 asendatakse uue sättega, millega kehtestatakse nõue kohaldada ennetavat haldus- või kohtulikku kontrolli ja asutamisdokumentide õiguspärasuse kontrolli nii piiratud vastutusega äriühingute kui ka isikuühingute suhtes, on nad siis asutatud täielikult või osaliselt internetipõhiselt või muul viisil. Kui isikuühingul ei ole asutamisdokumenti, siis kohaldatakse õiguspärasuse kontrolli ükskõik millise sellise dokumendi suhtes, milles on esitatud sama teave nagu asutamisdokumendis.

Muudetud artikkel 13 hõlmab direktiivi (EL) 2017/1132 1. jao ja jao 1A kohaldamisalasse kuuluvaid isikuühinguid, kui see on asjakohaste sätetega ette nähtud.

Artikkel 13a sisaldab uues artiklis 14b (kontsernid) ja uues artiklis 16d (vabastus legaliseerimisest) kasutatud mõistete määratlusi.

Artiklit 13b muudetakse, et viia see kooskõlla eIDASe määruse läbivaatamisega seoses Euroopa digiidentiteedikruga.

Artiklit 13c muudetakse, et ehtsust, täpsust, usaldusväärust ja nõuetekohast õiguslikku vormi puudutavad riigisisised õigusnormid ei saaks takistada selliste sätete kohaldamist, mis käsitlevad ELi äriühingu tõendit, ELi digitaalset volikirja, legaliseerimise/apostillimise nõudest vabastatud dokumente ja nende dokumentide tõlkimist.

Muudetud artikkel 13f teabele esitatavate nõuete kohta hõlmab teavet isikuühinguid puudutavate normide, andmete esitamise tähtaegade ja menetluste ning muude registriteabe ajakohasena hoidmist puudutavate normide kohta.

Artiklit 13g muudetakse, et võtta kasutusele ühekordsuse põhimõte, mille kohaselt äriühing ei pea teises liikmesriigis äriühingu asutamisel uuesti esitama oma registrites juba olemasolevaid andmeid. Selle asemel vahetavad registrid nimetatud andmeid ja selle riigi register, kus äriühingu asutamist kavandatakse, saab andmed asutava äriühingu registrilt.

Artiklit 13h muudetakse selle kooskõlastamiseks muudetud artikliga 10.

Artikkel 13j viiakse kooskõlla muudetud artiklitega 10 ja 15.

Artiklit 14 muudetakse, et lisada äriregistris avaldamisele kuuluvate dokumentide ja andmete loetellu juhataste asukoht ja peamise tegevuskoht, kui need ei ole samas liikmesriigis kui registrijärgne asukoht.

Uue artikliga 14a kehtestatakse loetelu dokumentidest ja andmetest, mille peavad äriregistrile esitama isikuühingud.

Uue artikliga 14b kehtestatakse kontserniga seotud andmete avalikustamise nõue. Seda nõuet peaksid täitma nii lõplik emaettevõtja kui ka tütarvõtja. Kui lõplik emaettevõtja on asutatud väljaspool ELi, peaks asjaomase avalikustamise nõude täitma ELis asutatud vahepealne emaettevõtja. Kui liikmesriigi õigusega reguleeritud vahepealne emaettevõtja puudub, peaks nõutavad andmed avalikustama liikmesriigi õigusega reguleeritud tütarvõtja. ELis asuv lõplik emaettevõtja või ELis asuv vahepealne emaettevõtja või tütarvõtja peab avalikustama andmed nii ELis kui ka väljaspool ELi asuvate tütarvõtjate kohta. Neid andmeid tuleks jagada ka tütarvõtjate registritega. Kontserni skeem tehakse kättesaadavaks registrite sidestamise süsteemi kaudu.

Artikkel 15 asendatakse. Uue sättega kehtestatakse tähtaeg, mille jooksul tuleb dokumentides ja andmetes tehtud muudatustest registrit teavitada, ja tähtaeg, mille jooksul peab register need avalikult kättesaadavaks tegema. Lisaks sellele nõutakse sellega liikmesriikidelt, et nad võtaksid tarvitusele menetlused registriandmete, sealhulgas äriühingute seisundi ajakohasena hoidmiseks.

Artiklit 16 muudetakse, et laiendada selle kohaldamisala isikuühingutele ja isikuühingutega seotud andmetele ning artikli 14b kohastele kontsernide kohta käivatele andmetele, mis tuleb äriregistrisse kanda.

Artiklit 16a muudetakse, et laiendada selle kohaldamisala isikuühingute ja kontsernide kohta käivatele andmetele ning tagada kooskõla Euroopa digiidentiteedikukru ettepanekuga xxx.

Uue artikliga 16b võetakse kasutusele ühtlustatud ELi äriühingu tõend.

Uues artiklis 16c kehtestatakse ELi digitaalse volikirja tüüpvorm, mida saab kasutada piiriülestes menetlustes direktiivi (EL) 2017/1132 kontekstis. Ehkki volikirju tuleks koostada ja tühistada vastavalt riigisisesele õigusele, nähakse selle sättega ette teatav kohustuslik kontroll nende koostamisel. Volikiri tuleks kanda äriühingu registrisse ja kolmandad isikud, kellel on õigustatud huvi, peaksid saama sellega tutvuda.

Uue artikli 16d kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et äriregistritest saadud koopiad ja väljavõtted dokumentidest ja andmetest ning kinnitatud ära kirjad, samuti notariaalaktid, haldusdokumendid, nende kinnitatud ära kirjad ja tõlked on vabastatud mis tahes vormis legaliseerimise või sarnase formaalsuse nõudest, tingimusel et nad vastavad teatavatele dokumendi päritolule esitatavatele miinimumnõuetele.

Uue artikliga 16e kehtestatakse kaitsemeetmed puhuks, kui ametiasutustel, kellele esitatakse äriregistritest saadud koopiad ja väljavõtted dokumentidest ja andmetest ja tõestatud koopiad, tekib kahtlus nende päritolus ja ehtsuses. Kahtluste puhuks kehtestatakse menetlus dokumentide päritolu kontrolliks registrites.

Uue artikliga 16f nõutakse, et liikmesriigid vabastaksid tõlke nõudest äriregistre esitatud dokumentide ja andmete koopiad või väljavõtted, mida kasutatakse piiriülestes olukordades, kui andmed on kättesaadavad registre sidestamise süsteemi kaudu artiklis 18 osutatud selgitavate märkuste abil või kui konkreetne teave sisaldub artiklis 16b osutatud ELi äriühingu tõendis. Lisaks sellele on asutamisdokumendi ja põhikirja või ühingulepingu või muude äriregistri esitatud dokumentide kinnitatud tõlke nõue selle sätte kohaselt piiratud rangelt vajalikuga.

Artikli 17 kohaldamisala laiendatakse, et hõlmata teave, mis tuleb avalikustada isikuühingute kohta.

Artikli 18 kohaldamisala laiendatakse, et hõlmata teave isikuühingute ja kontsernide kohta. Lisaks sellele määratakse muudetud artikliga 18 kindlaks see, millised isikuandmed tuleks registre sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks teha. Samuti selgitatakse selles, et liikmesriigid ei peaks talletama registre sidestamise süsteemi kaudu edastatud isikuandmeid konkreetsel eesmärgil, kui liidu või riigisiseses õiguses ei ole sätestatud teisiti.

Uue artikliga 19a kehtestatakse normid selliste tasude kohta, mida nõutakse registre sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavate isikuühinguid puudutavate andmete eest sarnaselt piiratud vastutusega äriühingute kohta käivate andmetega (st praegune artikkel 19).

Muudetud artiklit 21 kohaldatakse samuti isikuühingute ja kontsernide kohta avaldamisele kuuluvate andmete suhtes.

Artiklit 22 muudetakse, et näha ette lingid liikumiseks registre sidestamise süsteemi, tegelike kasusaajate registre ühendamise süsteemi⁴² ja maksejõuetusregistre ühendamise süsteemi⁴³ vahel.

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks

Muudetud artikliga 24 nähakse ette asjakohased uued rakendusaktid konkreetsete sätete rakendamiseks.

Artiklit 26 muudetakse, et kohaldada seda isikuühingute suhtes.

Muudetud artiklis 28 sedastatakse, et karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad, ja loetletakse konkreetsed juhud, mil karistusi tuleks rakendada.

Artiklit 28a muudetakse, et kirjeldada üksikasjalikult ühekordsuse põhimõtte kohaldamist andmete esitamisel filiaalide kohta (et viia see kooskõlla artikliga 13g (selle muudetud kujul) kehtestatud normidega piiriüleste tütarettevõtjate asutamise kohta), kui äriühing registreerib filiaali teises liikmesriigis.

Artiklit 28b muudetakse vastavalt muudetud artiklile 15.

Artiklit 30 muudetakse, jättes välja lõike 2 punkti b, kuna see on nüüd hõlmatud ELi äriühingu tõendit käsitleva artikliga 16b.

Muudetud artikliga 36 nähakse ette, et kolmandates riikides asuvate filiaalide andmed tuleb registreerida sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks teha, ja loetletakse andmed, millega peaks saama tutvuda tasuta.

Artiklit 40 muudetakse, nõudmaks, et karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

IIB lisas esitatakse liikmesriikide selliste isikuühingute loetelu, mis kuuluvad direktiivi kohaldamisalasse.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73–117).

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19–72).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 50 lõiget 1, artikli 50 lõiget 2 ja artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1132³ on muu hulgas sätestatud normid, mis käsitlevad äriühingute andmete avalikustamist liikmesriikide äriregistrites ja registrite sidestamise süsteemi. See süsteem on toiminud alates 2017. aasta juunist ja ühendab praegu kõigi liikmesriikide registreid. Digiarengu arvessevõtmiseks muudeti direktiivi (EL) 2017/1132 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/1151,⁴ et kehtestada normid, mis käsitlevad piiratud vastutusega äriühingute täielikult internetipõhist asutamist, piiriüleste filiaalide registreerimist ja äriregistritele dokumentide esitamist.
- (2) Üha digitaliseeritumas maailmas on digitaalsed vahendid hädavajalikud, et tagada katkestusteta äritehingud ning äriühingute suhtlus äriregistrite ja ametiasutustega. Selleks et suurendada ettevõtluskeskkonna usaldusväärsust ja läbipaistvust ning hõlbustada äriühingute toiminguid ja tegevust ühtsel turul, eelkõige seoses mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatega (VKEd), nagu need on määratletud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ,⁵ on väga oluline, et äriühingutel, ametiasutustel

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1151, millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise ja menetluste kasutamise äriühinguõiguses (ELT L 186, 11.7.2019, lk 80).

⁵ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (EÜT L 124, 20.5.2003, lk 36).

ja muudel sidusrühmadel oleks juurdepääs usaldusväärsetele andmetele äriühingute kohta ja seda ilma koormavate formaalsusteta piiriülestes olukordades.

- (3) Käesolevas direktiivis käsitletakse digiülemineku eesmäärke, mis on seatud teatistes „Digikompass 2030“⁶ ja „Õigusemõistmise digiüleminek Euroopa Liidus“⁷ ning vajadust hõlbustada VKEde piiriülest laienemist, mida on rõhutatud teatistes „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine“⁸ ja „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“⁹.
- (4) Juurdepääs registrites sisalduvatele usaldusväärsetele äriühingu andmetele ja selliste andmete kasutamine on piiriülestes olukordades jätkuvalt takistatud. Esiteks ei ole äriühingu andmed, mida kasutajad, sealhulgas äriühingud ja ametiasutused otsivad, riiklikes registrites ja/või piiriüleselt registrite sidestamise süsteemi kaudu piisavalt kättesaadavad. Teiseks takistavad selliste äriühingu andmete kasutamist piiriülestes olukordades – sealhulgas haldusmenetlustes liikmesriikide ametiasutustes või ELi institutsioonides ja asutustes, kohtumenetlustes või piiriüleste tütarettevõtjate või filiaalide asutamisel – aeganõudvad ja kulukad menetlused ja nõuded, sealhulgas vajadus apostilli või äriühingu dokumentide tõlke järele.
- (5) Kõikidel sidusrühmadel, sealhulgas äriühingutel endil, ametiasutustel ja avalikkusel laiemalt, peab olema võimalik tugineda äriühingu andmetele ärisuhetes või haldus- või kohtumenetlustes. Seetõttu on vaja, et äriregistritesse kantavad ja registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad äriühingu andmed oleksid täpsed, ajakohased ja usaldusväärsed.
- (6) Direktiiviga (EL) 2019/1151 kehtestati äriühingut asutada või filiaali registreerida või dokumente ja andmeid esitada soovijate isikusamasuse ning õigus- ja teovõime kontrolli nõuded ning see oli esimene oluline samm. Nüüd on oluline liikuda edasi, et parandada registrites sisalduvate äriühingu andmete usaldusväärsust ja paikapidavust, et hõlbustada nende kasutamist piiriülestes haldus- ja kohtumenetlustes.
- (7) Ehkki teataval määral kontrollivad äriühingute dokumente ja andmeid enne nende äriregistrisse kandmist kõik liikmesriigid, erinevad nende lähenemisviisid kontrollide ranguse, kohaldatavate menetluste või ka andmete kontrollimise eest vastutava isiku või asutuse poolest. See toob kaasa ebapiisava usalduse äriühingu dokumentide või andmete vastu piiriüleselt ning olukorrad, kus äriühingu dokumente või ühe liikmesriigi äriregistri andmeid ei aktsepteerita mõnikord tõenditena teises liikmesriigis.
- (8) Seega on oluline tagada liikmesriikide traditsioone austades, et teatavaid kontrole tehakse kõigis liikmesriikides vastavalt samadele nõuetele, mis tagavad andmete suure täpsuse ja usaldusväärsuse. Selleks on vaja laiendada kehtivaid nõudeid ja muuta need üldkohustuslikuks mitte ainult täielikult internetipõhise asutamise, vaid ka muude äriühingute asutamise vormide korral. Samu nõudeid tuleks kohaldada ka siis, kui liikmesriigid lubavad lisaks teabe internetipõhisele esitamisele ka muid esitamisi, et kõikide registrisse kantud andmete suhtes kehtiks sama nõue.

⁶ COM(2021) 118 final.

⁷ COM(2020) 710 final.

⁸ COM(2021) 350 final.

⁹ COM(2020) 103 final.

- (9) Selleks et tagada äriühingute piiriüleste andmete usaldusväärsus, tuleks kõigis liikmesriikides tagada liikmesriikide traditsioone austav ennetav haldus- või kohtulik kontroll, sealhulgas notarite võimalik kaasamine. Äriühingu asutamisdokumendi, põhikirja või ühingulepingu, kui see on eraldi dokumendis, ning selliste dokumentide ja põhikirjade või ühingulepingute muudatuste õiguspärasust tuleks kontrollida, kuna need on äriühingu kõige olulisemad dokumendid.
- (10) Selleks et veelgi vähendada äriühingute asutamisega seotud kulusid ja halduskoormust, sealhulgas menetluste kestust, ning hõlbustada äriühingute, eelkõige VKEde laienemist ühtsel turul, tuleks ühekordsuse põhimõtte kasutamist äriühinguõiguse valdkonnas veelgi laiendada. Seda põhimõtet kui vahendit haldusasutuste piiriüleseks andmete ja tõendite vahetamiseks on liidus juba laialt tunnustatud, sealhulgas 2030. aasta digikompassi teatises, ja seda kasutatakse eri valdkondades, näiteks andmete ühekordse küsimise tehnilise süsteemina tõendite automaatseks piiriüleseks vahetamiseks ühtse digivärava raames¹⁰.
- (11) Ühekordsuse põhimõtte kohaldamine tähendab, et äriühingutelt ei nõuta samade andmete esitamist avaliku sektori asutustele rohkem kui korra. Näiteks ei peaks äriühingud teises liikmesriigis tütarettevõtja asutamisel esitama uuesti äriühingu dokumente või andmeid, mis on juba esitatud registrisse, kus äriühing on registreeritud. Selle asemel peaks register, kus äriühing on registreeritud, ja register, kuhu tütarettevõtja kantakse, vahetama äriühingu andmeid elektrooniliselt registrite sidestamise süsteemi kaudu. Äriregister peaks tegema sellised andmed kättesaadavaks igale asutusele, organile või isikule, kes on riigisisese õiguse kohaselt volitatud tegelema äriühingu asutamise ükskõik millise aspektiga.
- (12) Selleks et saavutada seoses ühtsel turul tegutsevate äriühingutega suurem läbipaistvus ja usaldus ning hõlbustada äriühingute piiriüleseid toiminguid ja tegevust, on oluline, et kogu liidus tehtaks kättesaadavaks rohkem äriühingu andmeid ning tagataks nende võrreldavus ja neile lihtsam juurdepääs. Selleks tuleks tugineda riiklikes registrite juba olemasolevatele äriühingu andmetele ja teha need liidu tasandil kättesaadavaks registrite sidestamise süsteemi kaudu ning anda juurdepääs suuremale hulgal andmetele nii riiklikes registrites kui ka registrite sidestamise süsteemi kaudu.
- (13) Teave juhatuse asukoha ja peamise tegevuskoha kohta on oluline, et suurendada läbipaistvust ja seeläbi parandada õiguskindlust liidu äriühingute ärisuhetes, sealhulgas nendesse äriühingutesse investeerimisel. Sellised andmed on asjakohased ka erinevates kontekstides, näiteks maksejõuetuse või restruktureerimise korral, konkurentsioiguses, maksude või sotsiaalkindlustuse eesmärgil või ametiasutuste jaoks, et võidelda pettuste või kuritarvituste vastu, kuna need andmed võivad aidata tuvastada petturlikke või kuritarvituslikke varifirmasid. Need elemendid võivad anda kasulikku teavet selle kohta, kuidas äriühingud tegutsevad ja mil määral on nad liiduga seotud.
- (14) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 54 nimetatakse juhatuse asukoht ja peamine tegevuskoht koos registrijärgse asukohaga ära kui määravad seosed liiduga, ning on tavaline, et need asuvad samas liikmesriigis. Nagu on selgitanud Euroopa Liidu Kohus, kaasneb asutamisvabadusega äriühingu õigus sellele, et tema juhatuse

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1).

asukoht või peamine tegevuskoht asub tema registrijärgsest asukohast erinevas liikmesriigis. Sellisel juhul peaks sidusrühmadel olema sellele teabele juurdepääs, et teha teadlikke otsuseid ja kaitsta oma huve. Selleks et lihtsustada juurdepääsu kõnealustele andmetele ning vähendada äriühingute ja ametiasutuste halduskoormust, tuleks andmed liikmesriigi või sellise kolmanda riigi kohta, kus asub juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht, kui see asub registrijärgse asukoha liikmesriigist erinevas kohas, avalikustada riiklikes äriregistrites ja teha registrerite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks.

- (15) Selleks et kaitsta kolmandate isikute huve ja suurendada ühtsel turul usaldust eri liiki äriühingutega tehtavate äritehingute vastu, on oluline suurendada läbipaistvust ja lihtsustada piiriülest juurdepääsu isikuühingute andmetele. Neil on oluline roll liikmesriikide majanduses ja kõik riiklikud äriregistrid registreerivad neid, kuid isikuühingute liikide ja nende kohta kättesaadavaks tehtud andmeliikide vahel on ELis erinevusi ja see raskendab piiriülest juurdepääsu neile andmetele. Selle probleemi lahendamiseks tuleks kõikides liikmesriikides avalikustada isikuühingute kohta samad põhiandmed. Isikuühingute suhtes kehtivad avalikustamismõõded peaksid peegeldama piiratud vastutusega äriühingute suhtes kehtivaid avalikustamismõõdeid, kuid neis tuleks arvesse võtta isikuühingute eripärasid. Näiteks peaksid avalikustamismõõded hõlmama ka andmeid osanike, sealhulgas isikuühingut esindama volitatud osanike kohta. Nagu piiratud vastutusega äriühingute puhulgi, peaks liikmesriikidel olema lubatud nõuda, et isikuühingud avalikustaksid rohkem dokumente või andmeid, kui on nõutud käesolevas direktiivis. Kui sellised täiendavad dokumendid või andmed sisaldavad isikuandmeid, peaksid liikmesriigid selliseid isikuandmeid töötleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679¹¹ kohaselt.
- (16) Isikuühingute andmed peaksid olema registrerite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad ka liidu tasandil samamoodi nagu piiratud vastutusega äriühingute puhul, kusjuures teatavad andmed tuleks teha tasuta kättesaadavaks ning need ühingud tuleks selgelt identifitseerida Euroopa kordumatu tunnuse (EUID) abil.
- (17) Aktsionäridel või osanikel, potentsiaalsetel investoritel, võlausaldajatel, ametiasutustel, töötajatel ja kodanikuühiskonna ühendustel on õigustatud huvi saada juurdepääs andmetele, mis on seotud selle kontserni struktuuriga, kuhu äriühing kuulub. Kontserni andmed on olulised selleks, et edendada läbipaistvust ja suurendada usaldust ettevõtluskeskkonna vastu, ning ka selleks, et aidata kaasa selliste petturlikke või kuritarvituslike skeemide tulemuslikule avastamisele, mis võivad mõjutada avaliku sektori tulusid ja ühtse turu usaldusväärset. Seepärast tuleks nii riigisiseste kui ka piiriüleste kontsernide struktuure puudutavad andmed avalikustada äriregistrites ning registrerite sidestamise süsteemi kaudu.
- (18) Liikmesriigi õigusega reguleeritud lõplikud emaettevõtjad peaksid avalikustama riiklikes registrites põhiandmed oma tütarettevõtjate kohta, sest just nemad saavad selliseid andmeid kõige paremini esitada. Kui lõplik emaettevõtja on reguleeritud kolmanda riigi õigusega, peaks selle avalikustamiskohustuse täitma kontrolliahelas lõplikule emaettevõtjale kõige lähemal olev tütarettevõtja, kes on asutatud liidus ja reguleeritud liikmesriigi õigusega. Kui selline tütarettevõtja on vahepealne

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

emaettevõtja, peaks see vahepealne emaettevõtja esitama andmed kogu kontserni kohta, st lõpliku emaettevõtja ja kõigi selle tütarettevõtjate kohta. Kui kontserni kuulub mitu liidus asutatud vahepealset emaettevõtjat, peaks kontsern valima, milline vahepealne emaettevõtja peaks avalikustamismõnude täitma. Kui liikmesriigi õigusega reguleeritud vahepealne emaettevõtja puudub, peaks kontsern valima nimetatud avalikustamismõnude täitmiseks tütarettevõtja, mis on reguleeritud liikmesriigi õigusega.

- (19) Selleks et tagada suurem läbipaistvus seoses kontserni kuuluvate tütarettevõtjatega, peaks kontserni andmed ja eelkõige andmed lõpliku emaettevõtja ja iga sellise vahepealse emaettevõtja kohta, mis on reguleeritud liikmesriigi õigusega, olema kättesaadavad ka tütarettevõtjate registrites ning neid andmeid tuleks sel eesmärgil jagada registrite sidestamise süsteemi kaudu tütarettevõtjate registritega. Lisaks võivad ka need liikmesriigid, kelle äriregistrid põhinevad detsentraliseeritud struktuuril, otsustada jagada vajalikke andmeid riiklike registrite vahel registrite sidestamise süsteemi kaudu.
- (20) Tarbetu koormuse vältimiseks peaks lõplikul emaettevõtjal, või kui see on asjakohane, liikmesriigi õigusega reguleeritud vahepealsel emaettevõtjal või tütarettevõtjal olema kohustus ajakohastada kontserni andmeid vähemalt kord aastas. Kui aasta jooksul ei ole muutusi tehtud, peaks selline ema- või tütarettevõtja seda kinnitama oma registris, mis peaks selle teabe registreerima ja tegema avalikult kättesaadavaks. Lisaks peaks iga tütarettevõtja vastutama selle eest, et kontserni kuulumisega seotud andmed tema registris oleksid ajakohased. Sellega seoses peaks lõplik emaettevõtja, või kui see on asjakohane, liikmesriigi õigusega reguleeritud vahepealne emaettevõtja või tütarettevõtja, esitama (teistele) tütarettevõtjatele viivitamata kõik muudatused kontserni andmetes, et tütarettevõtjad saaksid õigel ajal täita kohustust hoida kontserniga seotud andmeid oma registris ajakohasena.
- (21) Kontsernide struktuur võib olla keeruline. Seepärast tuleks registrite sidestamise süsteemi kaudu teha kättesaadavaks kontrolliahelal põhinev kontserni struktuuri skeem, et anda terviklik ülevaade kontsernist ja aidata kontserni tegutsemisviisi paremini mõista. Skeem koostatakse vastavalt sellistele andmetele iga tütarettevõtja koha kohta kontserni struktuuris, mille on esitanud lõplik emaettevõtja, või kui see on asjakohane, liikmesriigi õigusega reguleeritud vahepealne emaettevõtja või tütarettevõtja.
- (22) Lisaks ühistele nõuetele äriühingu andmete kontrolli suhtes enne nende registrisse kandmist on vaja tagada, et registri andmed hoitakse ajakohasena. Juriidiliste isikute läbipaistvust ja tegelikke kasusaajaid käsitlev rahapesuvastase töökonna soovitus nr 24, mida muudeti 2022. aasta märtsis, sisaldab nõuet, et äriregistrites sisalduvad äriühingu andmed peavad olema täpsed ja ajakohased. Samuti on äriühingute huvides hoida oma andmeid registris ajakohasena, sest neile andmetele, sealhulgas ELi äriühingu tõendile, võivad tugineda kolmandad isikud. Seepärast tuleks äriühingutelt nõuda, et nad avalikustaksid äriühingu andmetes toimunud muudatused tarbetu viivitusega, ning registrid peaksid sellised muudatused kiiresti registrisse kandma ja kättesaadavaks tegema. Kuigi raamatupidamisdokumentide avaldamise tähtaeg on reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/34/EL,¹² peaksid

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja

registrid tegema need põhjendamatu viivitusega avalikult kättesaadavaks. Selleks et suurendada äriühingute andmete usaldusväärsust, peaksid äriühingud lisaks kinnitama üks kord kalendriaastas, et neid puudutavad äriregistris sisalduvad andmed on ajakohased, seda isegi juhul, kui neid ei ole muudetud. Äriühingud võivad seda teha siis, kui nad teatavad registrile muudest muudatustest või esitavad raamatupidamisdokumente.

- (23) Selleks et hoida äriühingu andmed registrites ajakohasena, on ka oluline teha kindlaks äriühingud, mis ei vasta enam äriregistrisse registreeritaks jäämise tingimustele. Liikmesriikidel peaksid olema läbipaistvad menetlused, et kahtluste korral kontrollida selliste äriühingute seisundit. Äriühingud võivad küll mõjuvatel põhjustel oma tegevuse ajutiselt peatada, kuid siis on oluline, et nende seisundit äriregistris vastavalt ajakohastatakse. Näiteks võib sellele viidata asjaolu, et äriühingul ei ole riigisisese õigusega nõutavat juhatust, ta ei ole esitanud raamatupidamisdokumente või tal puudub majandustegevus mõne aasta jooksul. Samuti võib asjaolu, et samal aadressil on registreeritud palju äriühinguid, viidata sellele, et mõned neist äriühingutest võivad olla asutatud kuritarvitamise eesmärgil. Sellised menetlused peaksid ka andma äriühingutele võimaluse selgitada oma olukorda ja esitada vajalikud andmed mõistliku tähtaja jooksul ning tagama, et äriühingu seisundit, näiteks seda, kas äriühing on suletud, likvideeritud, lõpetatud, majanduslikult aktiivne või mitteaktiivne, ajakohastatakse vastavalt. Menetlustega peaks olema ka viimase abinõuna ette nähtud võimalus äriühing registrist kustutada riigisiseses õiguses sätestatud korras. Teave nende menetluste kohta peaks olema käesoleva direktiivi kohaselt avalikult kättesaadav.
- (24) Ettevõtjad peaksid saama ühtsel turul lihtsate ja usaldusväärsete ning teistes liikmesriikides piiriülevalt tunnustatud vahenditega tõendada, et nende äriühing on liikmesriigis seaduslikult asutatud. Seepärast tuleks võtta kasutusele ühtlustatud ELi äriühingu tõend. Äriühingud võiksid sellist ELi äriühingu tõendit taotleda erineval otstarbel, sealhulgas kasutamiseks haldusmenetlustes riiklikes ametiasutustes ja kohtumenetlustes teistes liikmesriikides või ELi institutsioonides ja asutustes. Sellise ELi äriühingu tõendi peaksid välja andma ja kinnitama riiklikud äriregistrid, see peaks sisaldama äriühingu põhiantmeid, mida äriühingud piiriülestes olukordades kasutavad, sealhulgas äriühingu ärinimi, registrijärgne asukoht ja seaduslikud esindajad, ning olema kättesaadav kõigis liidu ametlikes keeltes. ELi äriühingu elektrooniline tõend tuleks autentida määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste abil¹³. See ELi äriühingu tõend oleks kättesaadav ka kolmandatele isikutele, sealhulgas ametiasutustele, kes vajavad äriühingute kohta usaldusväärseid olulisi andmeid. Liikmesriikidel peaks küll olema lubatud võtta ELi äriühingu tõendi väljaandmise eest tasu, kuid registritelt tuleks nõuda, et nad annaksid taotluse korral igale selles registris registreeritud äriühingule teda puudutava ELi äriühingu tõendi vähemalt kord aastas välja tasuta. Teiste liikmesriikide registrid ja ametiasutused peaksid aktsepteerima ELi äriühingu tõendit käesoleva direktiivi kohaselt.
- (25) Selleks et veelgi lihtsustada äriühingute piiriüleseid menetlusi ning lihtsustada ja vähendada formaalsusi, nagu apostillimine või tõlkimine, tuleks kehtestada ELi

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 910/2014, 23. juuli 2014, e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

digitaalne volikiri. ELi digitaalne volikiri on Euroopa ühtsel vormil põhinev mitmekeelne tüüpvorm, mida äriühingud võivad piiriülestes olukordades kasutada. See peaks sisaldama kohustuslikku miinimumsisu, kuid olema koostatud vastavalt riigisisestele õigus- ja vorminõuetele. ELi digitaalne tüüpvolikiri oleks üksnes digitaalne ja see peaks olema autenditud usaldusteenuste abil, nagu on osutatud määruses (EL) nr 910/2014. Lisaks sellele tuleks ELi digitaalne volikiri kanda tehingute turvalisuse suurendamiseks äriühingu registrisse, kus kolmandad isikud, kes suudavad tõendada oma õigustatud huvi, saavad sellega tutvuda. Eelkõige võivad sellised kolmandad isikud nagu advokaadid, notarid, krediidi- ja finantseerimisasutused või pädevad asutused, kellele ELi digitaalne volikiri esitatakse, nii kontrollida nende volituste olemasolu äriühingu registris. Liikmesriigid võivad lisaks nõuda, et ELi digitaalne volikiri kantaks siseriikliku õiguse kohaselt ka teise registrisse. Selleks et ületada keelebarjäär ja hõlbustada volikirjade kasutamist, peaksid ELi äriühingu tõendi vorm ja ELi digitaalse volikirja tüüpvorm olema e-õiguskeskonna portaalis kättesaadavad kõigis liidu keeltes.

- (26) Äriühingud puutuvad sageli kokku probleemide ja haldustakistustega, kui äriühingu andmeid, mis on juba kättesaadavad nende riiklikus äriregistris, on vaja kasutada piiriülestes olukordades, sealhulgas suhtluses pädevate asutustega või kohtumenetlustes teises liikmesriigis. Sageli ei aktsepteerita ühe liikmesriigi äriregistris olevaid äriühingu andmeid teises liikmesriigis ilma koormavate formaalsusteta, mis toovad kaasa kulusid ja viivitusi. Seepärast peaksid liikmesriigid piiriülese tegevuse hõlbustamiseks ühtsel turul tagama, et registritest saadud äriühingutega seotud dokumentide kinnitatud ära kirjade ja andmete puhul ei nõuta legaliseerimist ega sarnast formaalsust, näiteks apostillimist. Sama lähenemisviisi tuleks kohaldada ka dokumentide ja andmete suhtes, mida vahetatakse registrite sidestamise süsteemi kaudu (nt tehingueelsed tõendid), samuti käesoleva direktiivi kohaste menetlustega seotud notariaalaktide või haldusdokumentide suhtes, mida kasutatakse piiriüleses kontekstis. Sellised menetlused hõlmavad äriühingute asutamist ja filiaalide registreerimist teises liikmesriigis, piiriülest ümberkujundamist, ühinemist ja jagunemist.
- (27) Samal ajal peaks selle liikmesriigi ametiasutustel, kus äriühingu dokument või andmed esitatakse, olema põhjendatud kahtluse korral nende ehtsuses võimalik kontrollida dokumenti või andmeid pettuse või võltsimise vältimiseks väljaandva registri või oma liikmesriigis asuva registri kaudu, kes võiksid vahetada teavet dokumendi ehtsuse kohta registrite sidestamise süsteemi kaudu. Selline teabevahetus peaks aitama kaasa liikmesriikide vastastikusele usaldusele ja koostööle ühtsel turul.
- (28) Äriühingute asutamisdokumendid koostatakse mõnikord kahes või enamas keeles, millest üks on sageli mõni liidu ametlik keel, millest võimalikult suur hulk piiriüleseid kasutajaid üldiselt aru saab. Sageli avaldavad äriühingud vabatahtlikult oma asutamisdokumendi tõlke sellisesse keelde ka oma veebisaidil. Lisaks on järjest rohkem asutamisdokumendis sisalduvatest äriühingu andmetest eraldi kättesaadavad ja need on kergesti identifitseeritavad tänu registrite sidestamise süsteemis kasutatavatele mitmekeelsetele märkustele. Direktiivi (EL) 2019/1151 kohaselt tuleb äriühingu andmed talletada registrites masinloetaval ja otsingu tegemist võimaldaval kujul või struktureeritud andmetena, mis hõlbustab selliste andmete masintõlget. Kõik see lihtsustab selliste äriühingu andmetega tutvumist ja nende kasutamist piiriülestes olukordades, ilma et oleks vaja ametlikku tõlget. Seetõttu peaksid asutamisdokumendi ja samamoodi ka muude äriregistris esitatud dokumentide kinnitatud tõlgetele esitatavad õiguslikud nõuded piirduma rangelt vajalikuga ning

nende kehtestamine peaks olema lubatud ainult erijuhtudel, näiteks kui on kehtestatud nõue avalikustada dokumentide kinnitatud tõlked või kui kinnitatud tõlget nõutakse muudes õigusvaldkondades, näiteks kohtus.

- (29) Selleks et suurendada läbipaistvust, hõlbustada äriühingu andmete kättesaadavust ja luua ühtsel turul piiriüleselt paremini ühendatud haldusasutused, on oluline ühendada juba toimivad ELi tasandi sidestamissüsteemid, mis sisaldavad äriühingute kohta olulisi andmeid. Seetõttu tuleks registrite sidestamise süsteem ühendada ELi tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemiga, mis loodi direktiiviga (EL) 2015/849,¹⁴ mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/843,¹⁵ ning mis ühendab riiklike keskregistreid, mis sisaldavad teavet äriühingute ja muude juriidiliste isikute, usaldushalduste ja muud liiki õiguslike üksuste tegelike kasusaajate kohta, ning määruse (EL) 2015/848¹⁶ kohaselt loodud ELi maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemiga. EUIDd tuleks kasutada konkreetset äriühingut puudutavate andmete linkimiseks nende süsteemide vahel. Selline süsteemide sidestamine ei tohiks siiski mõjutada norme ega nõudeid, mis käsitlevad juurdepääsu teabele ja mis on sätestatud asjakohastes raamistikutes, millega need registrid ja ühendused luuakse. Näiteks tähendab see, et registrite sidestamise süsteemi kasutajal peaks olema juurdepääs tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemile üksnes juhul, kui tal on oma vastavate normide ja nõuete alusel juurdepääsuõigus tegelike kasusaajate registrite omavahelise ühendamise süsteemile.
- (30) Selleks et aidata äriühingutel, eelkõige VKEdel lihtsamini laiendada oma majandustegevust piiriüleselt, tuleks ühekordsuse põhimõtet laiendada juhtudele, kus äriühingud registreerivad filiaale teises liikmesriigis. Filiaali register peaks piiriülese filiaali registreeriva äriühingu andmed saama elektrooniliselt äriühingu registrist registrite sidestamise süsteemi kaudu. Selline teabevahetus, nagu ka igasugune muu registritevaheline teabevahetus registrite sidestamise süsteemi kaudu, toimub turvalise edastamise teel riiklike registrite vahel, millega tagatakse, et andmeid saab usaldada ning nende sertifitseerimist, legaliseerimist ega sarnast formaalsust ei oleks vaja.
- (31) Kui andmed ELi piiratud vastutusega äriühingute piiriüleste filiaalide kohta on registrite sidestamise süsteemi kaudu juba kättesaadavad, siis kolmandate riikide äriühingute filiaalide andmed seda ei ole, isegi kui need on juba riiklikes registrites direktiivi (EL) 2017/1132 kohaselt avalikustatud. Selleks et hõlbustada sidusrühmade juurdepääsu neile andmetele liidu tasandil, tuleks selliste kolmandate riikide äriühingute filiaalide andmed teha registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks ning osa neist andmetest peaks olema kättesaadavad tasuta, nagu see juba on ELi piiratud vastutusega äriühingute piiriüleste filiaalide puhul.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/843, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist, ning millega muudetakse direktiive 2009/138/EÜ ja 2013/36/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 43).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

- (32) Äriühingu dokumendid ja andmed, sealhulgas seaduslike esindajate, isikuühingu osanike ja muude äriühingut esindama õigustatud isikute kohta, tuleks teha äriregistrites avalikult kättesaadavaks, et tagada õiguskindlus äriühingute ja kolmandate isikute vahelistes suhetes. Eelkõige peaks sellistel kolmandatel isikutel nagu võlausaldajad, investorid ja äripartnerid, aga ka ametiasutustel ja kohtutel olema täielik õiguskindlus isiku suhtes, kes on määratud tegutsema äriühingu nimel ja kellel on õigus sõlmida lepinguid või teha tehinguid äriühingu nimel. Isikuühingutes on osanikel sageli õigus esindada äriühingut suhetes kolmandate isikutega ja kohtus. Samamoodi on kolmandate isikute kaitseks vajalik, et juhul, kui kõik piiratud vastutusega äriühingu aktsiad või osad kuuluvad ühele aktsionärile või osanikule, tehakse selle ainuaktsionäri või ainuosaniku isiku identiteet, kes võib olla füüsiline või juriidiline isik, äriregistris avalikult kättesaadavaks. Kuna ainuaktsionär või ainuosanik võib näiteks kasutada äriühingu üldkoosoleku volitusi või sõlmida enda ja tema esindatava äriühingu vahel lepinguid, peaks kolmandatel isikutel olema võimalik teha kindlaks ainuaktsionär või ainuosanik, et teada äriühingut kontrolliva või äriühingut esindava isiku identiteeti. Seetõttu tuleks sellised isikud selgelt identifitseerida.
- (33) Selleks et parandada ühtse turu toimimist, ei pea kolmandatel isikutel olema juurdepääs mitte ainult oma liikmesriigi äriühingute andmetele, vaid ka äriühingute andmetele teistes liikmesriikides. Riigisisese olukorraga sarnaselt peab kolmandatel isikutel olema õiguskindlus seaduslike esindajate, isikuühingu osanike ja muude äriühingut esindama õigustatud isikute suhtes ning äriühingute ainuaktsionäride või ainuosanike suhtes teises liikmesriigis. Seepärast tuleks sellised andmed teha liidu tasandil kättesaadavaks registreeritud sidestamise süsteemi kaudu, mis pakub sellistele andmetele juurdepääsu mitmekeelsel ja võrreldaval viisil ning tagab seeläbi kolmandatele isikutele piiriülestes olukordades samal tasemel kaitse. Selleks et tagada õiguskindlus seaduslike esindajate, isikuühingu osanike ja muude äriühingut esindama õigustatud isikute suhtes, samuti äriühingute ainuaktsionäride või ainuosanike suhtes, on vaja, et selliseid isikuid oleks võimalik selgelt identifitseerida. Vajadus olla kindel selliste isikute täpsel identiteedis on eriti suur piiriülestes olukordades, kus registreeritud sidestamise süsteem pakub juurdepääsu sellistele andmetele kõigi piiratud vastutusega äriühingute ja isikuühingute kohta. Arvestades, et liikmesriikide süsteemid kasutavad selliste isikute identifitseerimiseks erinevaid lähenemisviise, on vaja ühtlustada selliste isikuandmete kategooriad, millega on võimalik liidu tasandil tutvuda. Selliste isikute ees- ja perekonnanimi on küll isikuandmed, mida kasutatakse nende isikute identifitseerimiseks, kuid ees- ja perekonnanime järgi ei ole alati võimalik isikut üheselt kindlaks teha ning seetõttu tuleb neid täiendada lisaandmetega. Siinkohal ei piisaks ka ainult sünniaasta lisamisest, arvestades, et teatavad nimed – nii ees- kui ka perekonnanimed ja nende kombinatsioon – on liikmesriikides väga levinud, ning asjaolu, et populaarsed nimed esinevad sageli aastaste tsüklikena, mis tähendab, et paljud identsete nimedega isikud on sündinud samal aastal. Seepärast on vajalik ja proportsionaalne nõuda, et registrid teeksid kättesaadavaks seaduslike esindajate, isikuühingute osanike ja muude äriühingut esindama õigustatud isikute, samuti ainuaktsionäride või ainuosanike täieliku sünniaja.
- (34) Liikmesriigid peaksid töötleva kõiki seaduslike esindajate, isikuühingute osanike ja muude äriühingut esindama õigustatud isikute ning ainuaktsionäride või ainuosanike isikuandmeid, sealhulgas isikuandmeid, mis tuleb teha registrites avalikult kättesaadavaks, määruse (EL) 2016/679 kohaselt. Komisjon peaks isikuandmeid käesoleva direktiivi kontekstis töötleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse

(EL) 2018/1725¹⁷ kohaselt. Eelkõige peaksid liikmesriigid ja komisjon rakendama asjakohaseid andmekaitsemeetmeid tagamaks, et isikuandmete töötlemine käesoleva direktiivi kohaldamisel piirdub sellega, mis on vajalik direktiivi eesmärkide saavutamiseks.

- (35) Tagamaks, et kõik liidu kodanikud saaksid kasu sellest, et äriregistrites tehakse kättesaadavaks rohkem äriühingu andmeid, on oluline, et need andmed oleks puuetega inimestele ligipääsetavas vormis. Puuetega inimeste õiguste ÜRO konventsiooni artikli 9 kohaselt võtavad osalisriigid asjakohaseid meetmeid, et tagada puuetega inimestele teistega võrdsetel alustel juurdepääs füüsilisele keskkonnale, transpordile, teabele ja suhtlusele, sealhulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatele ja -süsteemidele, ning muudele avalikele ehitistele ja teenustele. Sellega seoses on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2102¹⁸ sätestatud avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste üldised juurdepääsetavusnõuded, et muuta need kasutajatele, eelkõige puuetega inimestele kättesaadavamaks, ning edendada koostalitlusvõimet. Direktiiviga (EL) 2016/2102 kutsutakse liikmesriike üles laiendama käesoleva direktiivi kohaldamisala eraõiguslikele isikutele, kelle hooned ja rajatised on üldsusele avatud või kes osutavad üldsusele teenuseid. Lisaks sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/882¹⁹ teatavatele toodetele ja teenustele, sealhulgas nende veebisaitidele ja nendega seotud teabele esitatavaid ligipääsetavusnõudeid. Kuna äriregistrite haldamisega tegeleb palju eri asutusi kohtutest ja haldusasutustest eraõiguslike üksusteni ning pidades silmas ettevõtlusregistrite tehtavaid erinevaid toiminguid, tuleks hinnata, kas on vaja erimeetmeid tagamaks, et puuetega inimestel oleks juurdepääs kõigi liikmesriikide äriregistrites pakutavatele äriühingu andmetele teiste kasutajatega võrdsetel alustel.
- (36) Käesoleva direktiivi eesmärke, milleks on suurendada äriregistrites või registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavate äriühingu andmete hulka ja parandada nende andmete usaldusväärsust ning võimaldada äriregistrites kättesaadavaid äriühingu andmeid kasutada otse piiriüleste filiaalide ja tütarettevõtjate asutamisel ning muudes piiriülestes toimingutes ja olukordades, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (37) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga²⁰ selgitavate dokumentide kohta kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

²⁰ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud.

- (38) Komisjon peaks käesolevat direktiivi hindama. Vastavalt 13. aprillil 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktile 22 peaks see hindamine põhinema viiel kriteeriumil, milleks on tõhusus, mõjus, asjakohasus, sidusus ja lisaväärtus, ning moodustama aluse võimalike edasiste meetmete mõju hindamiseks. Hindamises peaks käsitlema praktilisi kogemusi ELi äriühingu tõendi, ELi digitaalse volikirja ja äriühingute formaalsuste vähendamisega piiriülestes olukordades. Lisaks peaks komisjon hindama registrite sidestamise süsteemi potentsiaali sektoritevaheliseks koostalitlusvõimeks muude pädevate asutuste vahelise koostöö mehhanisme pakkuvate süsteemidega näiteks maksustamise või sotsiaalkindlustuse valdkonnas või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1724²¹ loodud andmete ühekordse küsimise põhimõttele tugineva tehnilise süsteemiga, et luua ühtsel turul paremini ühendatud haldusasutused²². Lõpuks peaks komisjon ka hindama, kas on vaja lisameetmeid, et lahendada kõik puuetega inimeste vajadused, mis on seotud nende juurdepääsuga äriühingu andmetele äriregistrites.
- (39) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse [XX 2022/2023]²³.
- (40) Seepärast tuleks direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2009/102/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/102/EÜ artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Kui äriühingust saab ühe osanikuga äriühing seetõttu, et kõik selle osad on üle läinud ühele osanikule, tuleb see fakt ja andmed ainuosaniku kohta lisada toimikusse või kanda direktiivi 68/151/EMÜ artikli 3 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud registrisse ja teha direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 16 lõikes 1 osutatud registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks.

Direktiivi (EL) 2017/1132 artiklit 18 ja artikli 19 lõiget 1 kohaldatakse *mutatis mutandis*.“

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1).

²² Vt ka ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse meetmed avaliku sektori koostalitlusvõime kõrge taseme tagamiseks kogu liidus (Koostalitleva Euroopa määrus) (COM(2022) 720 final), teatis „Tugevam avaliku sektori koostalitlusvõime poliitika – Avalike teenuste ühendamine, avaliku poliitika toetamine ja avalike hüvede loomine – Koostalitleva Euroopa suunas“ (COM(2022) 710 final).

²³ ELT...

Artikkel 2
Direktiivi (EL) 2017/1132 muutmise

Direktiivi (EL) 2017/1132 muudetakse järgmiselt.

- (1) I jaotise pealkiri asendatakse järgmisega:
„ÜLDSÄTTED JA ÄRIÜHINGU ASUTAMINE NING TOIMIMINE“;
- (2) artiklit 1 muudetakse järgmiselt:
 - a) Pärast teist taanet lisatakse järgmine taane:
„– äriühingu andmete ennetava kontrolli ühisreeglid,“;
 - b) pärast kolmandat taanet lisatakse järgmine taane:
„– isikuühingutega seotud avalikustamisnõuded,“;
- (3) I jaotise II peatüki 2. jao pealkiri asendatakse järgmisega:
„Äriühingu õigustühisus ja tema kohustuste kehtivus“;
- (4) artikli 7 lõige 1 asendatakse järgmisega:
„1. Käesoleva jaoga ettenähtud kooskõlastusmeetmeid kohaldatakse liikmesriikide selliste õigus- ja haldusnormide suhtes, mis reguleerivad II lisas loetletud liiki äriühinguid ja kindlaksmääratud juhtudel IIB lisas loetletud liiki äriühinguid.“;
- (5) artikkel 10 asendatakse järgmisega:
„Artikkel 10

Ennetav kontroll

1. Äriühingu asutamisel näevad liikmesriigid ette äriühingu asutamisdokumendi ja põhikirja või ühingulepingu ja nimetatud dokumentide muudatuste ennetava haldus- või kohtuliku kontrolli. Liikmesriigid võivad ette näha, et need dokumendid tuleb koostada ja tõestada juriidiliselt nõuetekohases vormis.
2. Liikmesriigid tagavad, et II ja IIB lisas loetletud äriühingute asutamist reguleerivate riigisiseste õigusaktidega nähakse ette menetlus äriühingu asutamisdokumendi ja põhikirja või ühingulepingu, kui see on eraldi dokumendis, õiguspärasuse kontrolliks. Liikmesriigid tagavad, et sellist kontrolli tehakse ka juhul, kui nimetatud dokumente muudetakse.
Õiguspärasuse kontrolli käigus veendutakse vähemalt selles, et:

- a) asutamisdokumendi ja põhikirja või ühingulepingu, kui see on eraldi dokumendis, vorminõuded on täidetud ning artiklis 13h osutatud vormide nõuetekohast kasutamist on kontrollitud;
- b) kohustuslik miinimumsisu on esitatud;
- c) ilmsed olulised vastuolud õigusnormidega puuduvad ning
- d) rahaline või mitterahaline sissemakse on tehtud riigisisese õiguse kohaselt.

Kui IIB lisas loetletud äriühingute asutamiseks ei nõuta riigisisese õigusega asutamisdokumentide ega ühingulepingu koostamist, hõlmab õiguspärasuse kontrolli menetlus selliste dokumentide vormilist ja sisulist kontrolli, mida äriühingute asutamiseks nõutakse riigisisese õiguse alusel.

3. Liikmesriigid võivad loobuda käesoleva artikli lõike 2 punktide b ja c kohase õiguspärasuse kontrolli tegemise kohustusest, kui avaldajad kasutavad artiklis 13h osutatud vorme.

4. Artikli 13 lõike 4 punktides b ja c, artikli 13 lõigetes 5 ja 7 ning artikli 13g lõike 3 punktides a, d, e ja f sätestatud norme kohaldatakse *mutatis mutandis* II ja IIB lisas loetletud äriühingute muude asutamismvormide suhtes, mis ei ole täielikult internetipõhised.

Liikmesriigid tagavad, et kehtestatakse normid avaldajate isikusamasuse kontrollimiseks juhaks, kui tegemist on selliste muude äriühingute asutamise vormidega.

5. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse täielikult internetipõhiste ja muude menetluste suhtes.“;

(6) I jaotise III peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„Internetipõhised ja muud menetlused (asutamine, registreerimine ning dokumentide ja andmete esitamine), avalikustamine ja registrid“;

(7) artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

Kohaldamisala

Käesolevas jaos ja jaos 1A ette nähtud kooskõlastusmeetmeid kohaldatakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide suhtes, mis reguleerivad II lisas loetletud liiki äriühinguid ja kindlaksmääratud juhtudel I, IIA ja IIB lisas loetletud liiki äriühinguid.“;

(8) artiklisse 13a lisatakse järgmised punktid:

„7) „kontsern“ – emaettevõtja ja kõik selle tütarettvõtjad;

8) „tütarettvõtja“ – äriühing, mida kontrollib emaettevõtja;

9) „lõplik emaettevõtja“ – emaettevõtja, mis kontrollib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL* artikli 22 lõigetes 1–5 sätestatud kriteeriumide kohaselt otse või kaudselt ühte või mitut tütarettevõtjat ja mida ei kontrolli muu äriühing;

10) „vahepealne emaettevõtja“ – liikmesriigi õigusega reguleeritud emaettevõtja, mida ei kontrolli muu äriühing, mis on reguleeritud liikmesriigi õigusega;

11) „legaliseerimine“ – formaalsus, millega kinnitatakse avaliku võimu kandja allkirja ehtsust, dokumendile allakirjutanud isiku pädevust ja vajaduse korral dokumendil oleva pitseri või templi ehtsust;

12) „sarnane formaalsus“ – välisriigi avalike dokumentide legaliseerimise nõude tühistamise konventsiooniga ette nähtud tunnistuse lisamine.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).“;

(9) artiklit 13b muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) muus liikmesriigis määruse (EL) nr 910/2014 kohaselt välja antud e-identimise vahend.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid võivad e-identimise vahendi tunnustamisest keelduda, kui e-identimise vahendi usaldusvääruse tase ei vasta määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud tingimustele.“;

(10) artiklit 13c muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 2 lisatakse järgmine lõik:

„See ei piira artiklis 10 osutatud ennetavaid kontrolle käsitlevate normide kohaldamist.“;

b) lõikele 3 lisatakse järgmine lõik:

„Käesoleva lõike kohaldamine ei piira artiklite 16b, 16c, 16d ja 16f kohaldamist.“;

(11) artiklisse 13f lisatakse järgmised lõigud:

„Liikmesriigid tagavad, et esimese lõigu punktides a, c ja d osutatud teave hõlmab teavet ka IIB lisas loetletud äriühingute kohta.

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli esimeses lõigus täpsustatud nõuded hõlmavad ka artiklis 15 osutatud norme dokumentide ja andmete esitamise tähtaegade ja registrites sisalduva andmete ajakohastamise kohta.“;

(12) artiklit 13g muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse lõige 2a:

„2a. Liikmesriigid tagavad, et kui II või IIB lisa loetletud äriühing asutab teises liikmesriigis äriühingu, saab selle liikmesriigi register, kus äriühing asutatakse, artiklis 22 osutatud registre sidestamise süsteemi kaudu asutamismenetluse seisukohast olulised asutavat äriühingut puudutavad dokumendid ja andmed, mis on kättesaadavad selle liikmesriigi registris, kus äriühing on registreeritud, ning äriühingult ei nõuta selliste andmete või dokumentide esitamist. Register võib saada ka artikli 16b kohase ELi äriühingu tõendi.

Kui asutust või isikut või organit on riigisisese õiguse alusel volitatud tegelema äriühingu asutamise ükskõik millise aspektiga ning selliste ülesannete täitmiseks on vaja esimeses lõigus osutatud dokumente ja andmeid, esitab selle liikmesriigi register, kus äriühing asutatakse, saadud dokumendid ja andmed sellele asutusele, isikule või organile.

Liikmesriigid kohaldavad käesolevat lõiget kõigi muude äriühingu asutamismvormide suhtes, mis ei ole täielikult internetipõhised.“;

b) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) äriühingu tegevusala lubatavuse kontrollimise menetlused;“;

ii) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) äriühingu ärinime lubatavuse kontrollimise menetlused;“;

c) lõikest 4 jäetakse välja punkt a;

(13) artikli 13h lõike 2 esimesest lõigust jäetakse välja teine lause;

(14) artiklit 13j muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et dokumente ja andmeid, sealhulgas nende muudatusi, saab esitada internetipõhiselt registrile, kus äriühing on registreeritud.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Artikli 10 lõikeid 1 ja 2 ning artikli 13g lõikeid 2, 3, 4 ja 5 kohaldatakse *mutatis mutandis* dokumentide ja andmete internetipõhise esitamise suhtes.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„6. Artikli 10 lõikeid 1 ja 2 ning artikli 13g lõikeid 2, 3, 4 ja 5 kohaldatakse *mutatis mutandis* kõikide II ja IIB lisa loetletud äriühingute dokumentide ja andmete esitamiskiiside suhtes, mis ei ole täielikult internetipõhised.“;

(15) artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) artikli 14 pealkiri asendatakse järgmisega:

„Artikkel 14

Piiratud vastutusega äriühingute poolt avalikustatavad dokumendid ja andmed“;

b) lisatakse järgmised punktid:

„l) juhatuse asukoht, kui see ei ole registrijärgse asukoha liikmesriigis;

m) peamine tegevuskoht, kui see ei ole registrijärgse asukoha liikmesriigis.“;

(16) lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 14a

Isikuühingute poolt avalikustatavad dokumendid ja andmed

Liikmesriigid tagavad, et IIB lisa loetletud liiki äriühingud avalikustavad vähemalt järgmised dokumendid ja andmed:

- a) isikuühingu ärinimi;
- b) isikuühingu õiguslik vorm;
- c) isikuühingu registrijärgne asukoht ja liikmesriik;
- d) isikuühingu registrijärgse asukoha muutmise;
- e) isikuühingu registrinumber;
- f) osanike sissemaksete kogusumma;
- g) asutamisdokument ja ühinguleping, kui see on eraldi dokumendis, kui neid dokumente nõutakse liikmesriigi õiguse alusel;
- h) kõik punktis g osutatud dokumentides tehtavad muudatused, sealhulgas isikuühingu tegevuse tähtaja pikendamine;
- i) pärast asutamisdokumendi või ühingulepingu muutmist asutamisdokumendi või ühingulepingu täielik tekst selle kehtivas versioonis;
- j) nende osanike andmed, kes on volitatud isikuühingut esindama suhtes kolmandate isikutega ja kohtus, ning andmed selle kohta, kas isikuühingut esindama volitatud osanikud võivad seda teha üksi või ühiselt;

- k) täisosanike andmed ja usaldusühingu puhul usaldusosanike andmed, kui need erinevad punktist j;
- l) iga majandusaasta raamatupidamisdokumendid, mille avaldamine on nõukogu direktiivide 86/635/EMÜ,* 91/674/EMÜ,** ja 2013/34/EMÜ kohaselt kohustuslik;
- m) isikuühingu lõpetamine;
- n) isikuühingu asutamise õigustühisuse tuvastamine kohtu poolt;
- o) andmed likvideerijate ja nende volituste kohta, välja arvatud juhul, kui sellised volitused tulenevad otse ja eranditult seadusest või isikuühingu ühingulepingust;
- p) likvideerimismenetluse lõppemine ning registrist kustutamine nende liikmesriikide puhul, kus registrist kustutamine toob kaasa õiguslikke tagajärgi;
- q) isikuühingu juhtimise asukoht, kui see ei ole registrijärgse asukoha liikmesriigis;
- r) isikuühingu peamine tegevuskoht, kui see ei ole registrijärgse asukoha liikmesriigis.

Artikkel 14b

Andmed kontsernide kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et liikmesriigi õigusega reguleeritud lõplik emaettevõtja avalikustab registris, kus ta on registreeritud, oma kontserni kohta vähemalt järgmised andmed:

- a) iga tütarettevõtja ärinimi ja õiguslik vorm;
- b) iga tütarettevõtja kohta liikmesriik või kolmas riik, kus tütarettevõtja on registreeritud, ja tütarettevõtja registrinumber;
- c) iga sellise tütarettevõtja EUID, mis on reguleeritud liikmesriigi õigusega;
- d) kontserni ärinimi, kui see erineb lõpliku emaettevõtja ärinimest;
- e) iga tütarettevõtja positsioon kontserni struktuuris, määratuna kindlaks kontrolli alusel.

2. Kui lõplik emaettevõtja on reguleeritud kolmanda riigi õigusega, avalikustab lõikes 1 osutatud andmed vahepealne emaettevõtja. Kui vahepealseid emaettevõtjaid on mitu, avalikustab need andmed ainult üks neist. Vahepealne emaettevõtja avalikustab ka lõpliku emaettevõtja ärinime ja kolmanda riigi, kus lõplik emaettevõtja on registreeritud.

Kui liikmesriigi õigusega reguleeritud vahepealne emaettevõtja puudub, avalikustab lõikes 1 osutatud andmed tütarettevõtja, mis on reguleeritud liikmesriigi õigusega. Kui tütarettevõtjaid on mitu, avalikustab lõikes 1 osutatud andmed ainult üks neist. Tütarettevõtja avalikustab ka lõpliku emaettevõtja ärinime ja kolmanda riigi, kus lõplik emaettevõtja on registreeritud.

3. Liikmesriigid võivad ette näha, et liikmesriigi õigusega reguleeritud lõplik emaettevõtja, või kui see on asjakohane, lõikes 2 osutatud vahepealne emaettevõtja või tütarettevõtja avalikustab registriks, kus ta on registreeritud, kapitali jagunemise lõpliku emaettevõtja ja kõigi kontserni tütarettevõtjate vahel.

4. Liikmesriigi õigusega reguleeritud lõpliku emaettevõtja, või kui see on asjakohane, lõikes 2 osutatud vahepealse emaettevõtja või tütarettevõtja register teeb

avalikult kättesaadavaks lõigete 1–3 alusel esitatud andmed, sealhulgas kuupäeva, mil need andmed avalikustati või lõike 6 kohaselt ajakohastati või kinnitati.

5. Liikmesriigid tagavad, et kui liikmesriigi õigusega reguleeritud lõplik emaettevõtja, või kui see on asjakohane, lõikes 2 osutatud vahepealne emaettevõtja on registreeritud kõigist oma tütarettevõtjatest erinevas liikmesriigis, jagab lõpliku emaettevõtja, või kui see on asjakohane, vahepealse emaettevõtja register registrite sidestamise süsteemi kaudu iga teises liikmesriigis registreeritud tütarettevõtja registriga järgmisi andmeid:

- a) lõpliku emaettevõtja ärinimi, EUID, ja kui see erineb lõpliku emaettevõtja ärinimest, kontserni ärinimi, või
- b) kui lõplik emaettevõtja on reguleeritud kolmanda riigi õigusega, siis lõikes 2 osutatud vahepealse emaettevõtja ärinimi, EUID, lõpliku emaettevõtja ärinimi ja kolmas riik, kus see on registreeritud, ning kontserni ärinimi, kui see erineb lõpliku emaettevõtja ärinimest.

Kui vahepealne emaettevõtja puudub ja lõikes 2 osutatud tütarettevõtja on registreeritud teistest tütarettevõtjatest erinevas liikmesriigis, jagab selle tütarettevõtja register registrite sidestamise süsteemi kaudu andmeid tütarettevõtja ärinime, EUID, lõpliku emaettevõtja ärinime ja kolmanda riigi kohta, kus see on registreeritud, ning kui see erineb lõpliku emaettevõtja ärinimest, siis kontserni ärinime kohta iga teise sellise tütarettevõtja registriga, mis on registreeritud teises liikmesriigis.

Liikmesriigid võivad käesolevat lõiget kohaldada ka olukordades, kus lõplik, või kui see on asjakohane, vahepealne emaettevõtja ja tütarettevõtjad on registreeritud samas liikmesriigis.

Iga tütarettevõtja register teeb need andmed avalikult kättesaadavaks.

6. Lõplik emaettevõtja, või kui see on asjakohane, lõikes 2 osutatud vahepealne emaettevõtja või tütarettevõtja ajakohastab vähemalt kord aastas ja igal juhul hiljemalt raamatupidamisdokumentide avalikustamise kuupäeval majandusaasta lõpuks lõigetes 1–3 nõutud andmed või kinnitab, et kontserni struktuuris ei ole toimunud muutusi.

7. Liikmesriigid tagavad, et liikmesriigi õigusega reguleeritud lõplik emaettevõtja, või kui see on asjakohane, lõikes 2 osutatud vahepealne emaettevõtja või tütarettevõtja jagab enne lõigetes 1 või 2 osutatud avalikustamist lõikes 5 osutatud andmeid kõigi tütarettevõtjatega, mis on reguleeritud liikmesriigi õigusega.

8. Kui lõikes 5 osutatud andmeid muudetakse, avalikustab iga kontserni tütarettevõtja, mis on reguleeritud liikmesriigi õigusega, sealhulgas vahepealne emaettevõtja, sellised muudatused registris, kus ta on registreeritud, kahe nädala jooksul alates muudatuste tegemise kuupäevast.

9. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1–3, 5, 6 ja 8 osutatud andmed, kui need on asjakohased, on registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavad.

10. Registrite sidestamise süsteem esitab portaalis kontserni struktuuri skeemi, mis põhineb lõigetes 1 või 2 ning lõigetes 3, 6 ja 8 osutatud andmetel, mille registrid on edastanud süsteemi kaudu käesoleva artikli kohaselt.

11. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui kontserni kuulub ainult kaks äriühingut, millest tütarettevõtja kuulub direktiivi 2009/102/EÜ kohaldamisalasse.

* Nõukogu 8. detsembri 1986. aasta direktiiv 86/635/EMÜ pankade ja muude rahaasutuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta (EÜT L 372, 31.12.1986, lk 1).

** Nõukogu 19. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/674/EMÜ kindlustusseltside raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta (EÜT L 374, 31.12.1991, lk 7).“;

(17) artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 15

Ajakohased registrid

1. Liikmesriigid kehtestavad menetluse, millega tagatakse, et artiklis 16 osutatud registrites talletatud andmed, mis puudutavad II ja IIB lisas loetletud äriühinguid, hoitakse ajakohasena.

2. Nende menetlustega nähakse ette vähemalt, et:

- a) II ja IIB lisas loetletud äriühingud esitavad registrile kõik dokumentide ja andmete muudatused kuni 15 tööpäeva jooksul muudatuste tegemise kuupäevast. Seda tähtaega ei kohaldata artikli 14b kohaselt avalikustatavate andmete ning artikli 14 punktis f ja artikli 14a punktis l osutatud raamatupidamisdokumentide muudatuste suhtes;
- b) kõik muudatused II ja IIB lisas loetletud äriühinguid käsitlevates dokumentides ja andmetes kantakse registrisse ja avalikustatakse artikli 16 lõike 3 kohaselt viie tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui lõpule on viidud kõik formaalsused, mis puudutavad kõigi riigisisesele õigusele vastavate dokumentide ja andmete esitamist, sealhulgas nende kättesaamist;
- c) II ja IIB lisas loetletud äriühingud kinnitavad üks kord kalendriaastas, et registris olevad andmed äriühingu kohta on ajakohased, ning registrid teevad avalikult kättesaadavaks kuupäeva, mil äriühing kinnituse esitas või andmeid ajakohastas;
- d) konkreetsete äriühingu andmete kontrollimiseks võivad registrid riigisisises õiguses sätestatud menetlusraamistikus küsida andmeid teistelt asjaomastelt asutustelt või tutvuda teiste asjakohaste registritega.

3. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et kahtluste korral kontrollida, kas äriühingud, mis on registreeritud artiklis 16 osutatud registrites, vastavad registreerituks jäämise tingimustele. Selliseid menetlusi reguleerivate normidega kehtestatakse ka äriühingule võimalus parandada asjakohaseid andmeid mõistliku aja jooksul, tagatakse, et äriühingute seisundit ajakohastatakse registris vastavalt, ning lisatakse põhjendatuse korral võimalus äriühingu kustutamiseks registrist riigisisese õiguse kohaselt.“;

(18) artikli 16 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Igas liikmesriigis avatakse keskregistris, äriregistris või äriühingute registris (register) iga registrisse kantud äriühingu kohta, mis on loetletud lisas II ja IIB, eraldi toimik.

Liikmesriigid tagavad, et lisas II ja IIB loetletud äriühingutel on EUID, millele osutatakse komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/1042* lisa punktis 9 ja mis võimaldab neid artikli 22 kohaselt loodud registrite omavahelise ühendamise süsteemi (registrite sidestamise süsteem) kaudu registritevahelises teabevahetuses selgelt identifitseerida. Nimetatud kordumatu tunnus koosneb vähemalt elementidest, mis võimaldavad identifitseerida registrit pidava liikmesriigi, riigisisese päritoluregistri ja äriühingu registrinumbri selles registris, ning vajaduse korral identifitseerimisvigu vältida aitavatest elementidest.“;

* Komisjoni 18. juuni 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/1042, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1132 kohaldamise normid seoses registrite omavahelise ühendamise süsteemi tehnilise kirjelduse ja protseduuridega ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/2244 (ELT L 225, 25.6.2021, lk 7).

(19) artiklisse 16 lisatakse järgmine lõige:

„7. Käesoleva artikli lõikeid 2, 3, 4, 5 ja 6 kohaldatakse kõigi artiklis 14a osutatud dokumentide ja andmete suhtes. Käesoleva artikli lõiget 2 kohaldatakse artiklis 14b osutatud andmete suhtes.“;

(20) artiklisse 16 a lisatakse järgmised lõiked:

„5. Liikmesriigid tagavad, et registri esitatavad dokumentide ja andmete elektroonilised koopiad ja väljavõtted ühilduvad Euroopa digiidentiteedikruga, millele on osutatud [ELT: viide ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega].

6. Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* kõigi või osade artiklites 14a ja 14b osutatud dokumentide ja andmete koopiade suhtes.“;

(21) lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 16b

ELi äriühingu tõend

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklis 16 osutatud registrid annavad II ja IIB lisa loetletud äriühingute kohta välja ELi äriühingu tõendi. ELi äriühingu tõendit aktsepteeritakse kõikides liikmesriikides lõpliku tõendina äriühingu asutamise ja käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 loetletud selliste andmete kohta, mida säilitatakse registris, kus äriühing on väljaandmise ajal registreeritud.

2. II lisa loetletud piiratud vastutusega äriühingute ELi äriühingu tõend sisaldab järgmisi andmeid, sealhulgas kuupäeva, mil ELi äriühingu tõendi andmeid artikli 15 lõike 2 kohaselt viimati ajakohastati:

- a) äriühingu ärinimi;
- b) äriühingu õiguslik vorm;
- c) äriühingu registrinumber ja registrijärgne liikmesriik;
- d) äriühingu EUID;
- e) äriühingu registrijärgne asukoht;
- f) äriühingu posti- või kontaktaadress;
- g) äriühingu e-posti aadress;
- h) äriühingu registreerimise kuupäev;
- i) märgitud kapitali suurus;
- j) äriühingu seisund;
- k) andmed isikute kohta, kelle äriühing on volitanud ennast esindama kas organina või organi liikmena suhetes kolmandate isikutega ja kohtus, ning teave selle kohta, kas nad võivad seda teha üksi või peavad tegutsema ühiselt;
- l) äriühingu tegevusala;
- m) äriühingu tegevuse tähtaeg;
- n) äriühingu veebisaidi andmed, kui need on riiklikusse registrisse kantud.

3. IIB lisa loetletud isikuühingute puhul sisaldab ELi äriühingu tõend käesoleva artikli lõike 2 punktides a, b, c, d, e, f, g, h, j, k, l, m ja n osutatud andmeid, sealhulgas kuupäeva, mil ELi äriühingu tõendi andmeid artikli 15 lõike 2 kohaselt viimati ajakohastati.

Lisada tuleb ka järgmised andmed:

- a) osanike sissemaksete kogusumma;
- b) täisosanike andmed ja usaldusühingu puhul usaldusosanike andmed;
- c) nende osanike andmed, kes on volitatud isikuühingut esindama suhetes kolmandate isikutega ja kohtus.

4. Liikmesriigid tagavad, et ELi äriühingu tõendit on võimalik saada artiklis 16 osutatud registrist taotluse alusel, mis esitatakse registrile paberil või elektrooniliselt.

Liikmesriigid tagavad, et ELi äriühingu tõendit elektroonilisel kujul on võimalik saada ka registre sidestamise süsteemi kaudu.

5. ELi äriühingu tõendi (nii elektrooniliselt kui ka paberil) saamise hind ei tohi ületada asjaomaseid halduskulusid, kaasa arvatud registre arendus- ja hoolduskulud.

Liikmesriigid tagavad, et iga II ja IIB lisa loetletud äriühing võib saada oma elektroonilise ELi äriühingu tõendi tasuta vähemalt kord kalendriaastas.

6. Liikmesriigid tagavad, et registri antav elektrooniline ELi äriühingu tõend on autenditud määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste abil, tagamaks, et

selle on andnud register ja selle sisu langeb täpselt kokku registris säilitatavate andmetega või on vastavuses registris sisalduvate andmetega. See peab ka ühilduma Euroopa digiidentiteedikruga, millele on osutatud [ELT: viide ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega].

7. Liikmesriigid tagavad, et registri antav ELi äriühingu tõend paberil sisaldab selle väljaandmise kuupäeva ning sellel on registri pitser või tempel, et kinnitada, et selle sisu langeb täpselt kokku registris säilitatavate andmetega või on vastavuses registris sisalduvate andmetega. ELi äriühingu tõendil on ka tehniline tunnus, tänu millele saab dokumendi päritolu ja ehtsust elektrooniliselt kontrollida, näiteks kordumatu protokoll või identifitseerimisnumber.

8. Komisjon avaldab ELi äriühingu tõendi vormi portaalis kõigis liidu ametlikes keeltes.

Artikkel 16c

ELi digitaalne volikiri

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kontekstis teises liikmesriigis toimingute tegemiseks võivad II ja IIB lisas loetletud äriühingud kasutada isiku volitamiseks äriühingut esindama ELi digitaalse volikirja tüüpvormi käesoleva artikli kohaselt.

ELi digitaalne volikiri koostatakse ja tühistatakse riigisiseste õigus- ja vorminõuete kohaselt. ELi digitaalse volikirja koostamise riigisisese nõuded hõlmavad vähemalt volitaja isikusamasuse, teovõime ning äriühingu esindamise õiguse kontrolli.

Liikmesriigid tagavad, et ELi digitaalne volikiri on autenditud määruuses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste abil ja see ühildub Euroopa digiidentiteedikruga, millele on osutatud [ELT: viide ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 seoses Euroopa digiidentiteedi raamistiku kehtestamisega].

2. ELi digitaalset volikirja aktsepteeritakse tõendina selle kohta, et volitatud isikul on õigus äriühingut esindada vastavalt dokumendis sätestatule.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud äriühingud esitavad ELi digitaalse volikirja, selle muudatused ja teate selle tühistamise kohta registrile, kus äriühing on registreeritud.

4. Pädevad asutused, artiklis 16 osutatud registrid või muud kolmandad isikud, kes suudavad tõendada õigustatud huvi, saavad ELi digitaalse volikirjaga tutvuda äriühingu registris.

5. Komisjon avaldab ELi digitaalse volikirja tüüpvormi portaalis kõigis liidu ametlikes keeltes.

Artikkel 16d

Vabastus legaliseerimisest ja sarnasest formaalsusest

1. Kui artiklis 16 osutatud registri esitatud ja kinnitatud dokumentide ja andmete koopiad ja väljavõtted, sealhulgas kinnitatud tõlked, tuleb esitada teises liikmesriigis, tagavad liikmesriigid, et need on vabastatud legaliseerimisest ja sarnasest formaalsusest.

Käesolevat lõiget kohaldatakse dokumentide ja andmete elektrooniliste koopiade ja väljavõtete, sealhulgas kinnitatud tõlgete suhtes, kui need on autenditud artikli 16a lõike 4 kohaselt, ning paberdokumentide suhtes, kui neil on väljaandmise kuupäev, registri pitser või tempel ning tehniline tunnus, tänu millele saab dokumendi päritolu ja ehtsust elektrooniliselt kontrollida, näiteks kordumatu protokoll või identifitseerimisnumber.

2. Liikmesriigid tagavad, et artikli 16b alusel välja antud ELi äriühingu tõend, artiklis 16c osutatud ELi digitaalne volikirj ja artiklite 86n, 127a ja 160n kohaselt edastatud tehingueelsed tõendid vabastatakse legaliseerimisest või muudest sarnasest formaalsusest.

3. Kui liikmesriigis käesoleva direktiivi menetluste raames välja antud notariaalaktid, haldusdokumendid, nende kinnitatud ära kirjad ja tõlked tuleb esitada teises liikmesriigis, tagavad liikmesriigid, et need vabastatakse kõigist legaliseerimise vormidest ja sarnasest formaalsusest.

Käesolevat lõiget kohaldatakse elektrooniliste notariaalaktide, haldusdokumentide, nende kinnitatud ära kirjade ja tõlgete suhtes, kui need on autenditud määruses (EL) nr 910/2014 osutatud usaldusteenuste abil, ning paberdokumentide suhtes, kui neil on tehniline tunnus, tänu millele saab dokumendi päritolu ja ehtsust elektrooniliselt kontrollida, näiteks kordumatu protokoll või identifitseerimisnumber.

Artikkel 16e

Kaitsemeetmed põhjendatud kahtluse korral

1. Kui teise liikmesriigi asutustel, kellele registri poolt artikli 16d lõike 1 kohaselt esitatud ja tõestatud koopiad ja väljavõtted dokumentidest ja andmetest või artikli 16b kohaselt välja antud ELi äriühingu tõend esitatakse, tekib põhjendatud kahtlus nende päritolus ja ehtsuses, sealhulgas pitseri või templi ehtsuses, või on alust arvata, et dokument on võltsitud või seda on omavoliliselt muudetud, võivad nad esitada teabepäringu kontaktpunktile:

- a) registris, kes need dokumentide ja andmete koopiad ja väljavõtted esitas, või
- b) selle asutuse liikmesriigi registris, kus nende dokumentide ja andmete koopiad ja väljavõtted esitati. Register kontrollib registreerimise sidestamise

süsteemi kaudu dokumentide ja andmete koopiade ja väljavõtete ehtsust registris, kes need esitas.

Liikmesriigid teatavad komisjonile artiklis 16 osutatud registris olevast asjakohasest kontaktpunktist.

2. Lõikes 1 osutatud teabepäringus esitatakse põhjused, miks asutus kahtleb dokumendi ehtsuses, sealhulgas vähemalt asjaolu, et väljavõtet ei ole võimalik elektrooniliste kontrollimeetodite abil autentida. Igale päringule lisatakse elektrooniliselt edastatud asjaomase dokumendi ja andmete koopia või väljavõte.

Register lükkab ilma läbi vaatamata tagasi päringud, mis ei vasta käesolevas lõikes sätestatud nõuetele, ning teavitab tagasilükkamisest päringu esitanud asutust.

3. Kontaktpunktid vastavad lõike 1 kohaselt esitatud teabepäringutele kuni viie tööpäeva jooksul.

4. Kui dokumentide ja andmete koopiade ja väljavõtete ehtsust ei kinnitata, võib teabepäringu esitanud asutus otsustada jätta need vastu võtmata.

Artikkel 16f

Vabastus tõlke esitamise kohustusest

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklis 16 osutatud registrite esitatud dokumentide ja andmete koopiade või väljavõtete puhul, mida kasutatakse piiriülestes olukordades, sealhulgas artikli 13g lõikes 2a ja artikli 28a lõikes 5 osutatud olukordades, ei nõuta tõlget:

- a) kui dokument või andmed on selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus dokument või andmed esitatakse, või ühes ametlikest keeltest, kui sellel liikmesriigil on mitu ametlikku keelt, või mõnes muus keeles, mida see liikmesriik sõnaselgelt aktsepteerib;
- b) kui andmed on registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad ja identifitseeritavad artiklis 18 osutatud selgitavate märkuste abil;
- c) kui artiklis 16b osutatud ELi äriühingu tõend sisaldab konkreetset teavet.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kui asutamisdokumendid ja põhikiri või ühinguleping, kui see on eraldi dokumendis, ning muud artiklis 16 osutatud registrites sisalduvad dokumendid esitatakse teises liikmesriigis, nõutakse kinnitatud tõlget üksnes juhul, kui see on põhjendatud eesmärgiga, milleks dokumendi kasutatakse, näiteks kohustusliku avalikustamise nõude täitmiseks või kohtus esitamiseks, ning kui see on möödapääsmatu.“;

(22) artiklisse 17 lisatakse järgmine lõige:

„4. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka artiklis 14a osutatud isikuühinguid käsitlevate andmete suhtes.“;

(23) artikkel 18 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 18

Dokumentide ja andmete elektrooniliste koopiade kättesaadavus

1. Artiklites 14, 14a ja 14b osutatud dokumentide ja andmete elektroonilised koopiad tehakse avalikult kättesaadavaks ka registrite sidestamise süsteemi kaudu. Liikmesriigid võivad teha artiklites 14, 14a ja 14b osutatud dokumendid ja andmed kättesaadavaks ka muude kui II ja IIB lisas loetletud liiki äriühingute puhul.

Artikli 16a lõikeid 3, 4 ja 5 kohaldatakse *mutatis mutandis* ka registrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks tehtud dokumentide ja andmete elektrooniliste koopiade suhtes.

2. Liikmesriigid tagavad, et artiklites 14, 14a, 14, artikli 19 lõikes 2 ja artikli 19a lõikes 2 osutatud dokumendid ja andmed on registrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad standardteate kujul ja elektrooniliselt. Samuti tagavad liikmesriigid, et järgitakse andmeedastuse minimaalseid turvastandardeid.

3. Komisjon pakub liikmesriikides registreeritud äriühingute kohta otsinguteenust kõikides liidu ametlikes keeltes, eesmärgiga teha portaali kaudu kättesaadavaks:

a) artiklites 14, 14a, 14, artikli 19 lõikes 2 ja artikli 19a lõikes 2 osutatud dokumendid ja andmed, sealhulgas muude kui II ja IIB lisas loetletud liiki äriühingute kohta, kui liikmesriigid on teinud sellised dokumendid kättesaadavaks;

aa) artiklites 86g, 86n, 86p, 123, 127a, 130, 160g, 160n ja 160p osutatud dokumendid ja andmed;

b) kõigis liidu ametlikes keeltes esitatud selgitavad märkused, milles loetletakse kõnealused andmed ja dokumendiliigid.

4. Liikmesriigid tagavad, et artikli 14 punktis d, artikli 14a punktides j ja k, artikli 19 lõike 2 punktis g, artikli 19a lõike 2 punktis g, artikli 30 lõike 1 punktis e ja artikli 36 lõike 3 punktis f osutatud isikute ees- ja perekonnanimi ning sünniaeg tehakse äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks.

5. Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2009/102/EÜ artiklis 3 osutatud isikute ees- ja perekonnanimi ning sünniaeg tehakse äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavaks.

6. Liikmesriigid tagavad, et registrid, asutused või isikud või organid, kellele on riigisisese õiguse alusel antud õigus tegeleda käesoleva direktiiviga hõlmatud menetluste ükskõik millise aspektiga, ei talleta registrite sidestamise süsteemi kaudu edastatud isikuandmeid artiklite 13g, 28a ja 30a kohaldamise eesmärgil, kui liidu või riigisiseses õiguses ei ole sätestatud teisiti.“;

(24) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 19a

Isikuühingutega seotud dokumentide ja andmete eest võetavad tasud

1. Registrate sidestamise süsteemi kaudu artiklis 14a osutatud dokumentide ja andmete saamise eest võetav riigilõiv ei tohi ületada asjaomaseid halduskulusid, kaasa arvatud registre arendus- ja hoolduskulud.

2. Liikmesriigid tagavad, et IIB lisas loetletud äriühingute kohta on registre sidestamise süsteemi kaudu tasuta kättesaadavad järgmised andmed ja dokumendid:

- a) isikuühingu ärinimi ja õiguslik vorm;
- b) isikuühingu registrijärgne asukoht ja liikmesriik;
- c) isikuühingu registrinumber ja EUID;
- d) isikuühingu veebisaidi andmed, kui need on riiklikusse registrisse kantud;
- e) isikuühingu seisund, näiteks kas see on suletud, registrist kustutatud, likvideeritud, lõpetatud, majanduslikult aktiivne või mitteaktiivne, nagu on määratletud liikmesriigi õiguses;
- f) isikuühingu tegevusala;
- g) nende osanike andmed, kes esindavad isikuühingut suhetes kolmandate isikutega ja kohtus, ning andmed selle kohta, kas isikuühingut esindama volitatud osanikud võivad seda teha üksi või ühiselt;
- h) andmed filiaalide kohta, mille isikuühing on avanud muus liikmesriigis, sealhulgas filiaali ärinimi, registrinumber, EUID ja registrijärgne liikmesriik.“;

(25) artiklisse 21 lisatakse järgmine lõige:

„5. Käesolevat artiklit kohaldatakse artiklite 14a ja 14b suhtes.“;

(26) artiklisse 22 lisatakse järgmine lõige:

„7. Registrate sidestamise süsteemi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849* artikli 30 lõike 10 ja artikli 31 lõike 9 kohase tegelikult kasusaavate omanike registre ühendamise süsteemi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/848** artikli 25 lõike 1 kohase maksejõuetusregistrate ühendamise süsteemi vahel luuakse ühendused.

Esimese lõigu kohaste ühenduste loomisega ei muudeta ega väldita norme ega nõudeid, mis on seotud juurdepääsuga teabele ja sätestatud kõnealuseid registreid ja ühendusi loovate asjakohaste raamistike alusel.“;

—

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73–117).

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19–72).

(27) artiklisse 24 lisatakse järgmine lõige:

„2. Komisjon kehtestab rakendusaktidega:

- a) üksikasjaliku andmete loetelu ja tehnilise kirjelduse, millega määratakse kindlaks teabe saamise meetodid asutava äriühingu registri ja asutatava äriühingu registri vahel, nagu on osutatud artikli 13g lõikes 2a, ning äriühingu registri ja filiaali registri vahel, nagu on osutatud artikli 28a lõikes 5;
- b) üksikasjaliku andmete loetelu, selgitavate märkuste kasutamise ning tehnilise kirjelduse artiklites 14a ja 14b ning artikli 19a lõikes 2 osutatud andmete kohta, mis tuleb teha kättesaadavaks registrite sidestamise süsteemi kaudu;
- c) üksikasjaliku andmete loetelu ja tehnilise kirjelduse registritevaheliseks teabevahetuseks, nagu on osutatud artikli 14b lõikes 5;
- d) tehnilised üksikasjad ja üksikasjaliku andmete loetelu artikli 14b lõikes 10 osutatud kontserni struktuuri skematiseerimiseks;
- e) artikli 16 lõike 6 kohaselt esitatavate dokumentide ja andmete tehnilised standardid ja taksonoomia, võttes arvesse liikmesriikide registrites juba kasutatavaid tehnilisi standardeid;
- f) artiklis 16b osutatud ELi äriühingu tõendi tehnilise kirjelduse, taksonoomia ja mitmekeelsed vormid;
- g) artiklis 16c osutatud ELi digitaalse volikirja tehnilise kirjelduse, taksonoomia ja mitmekeelse tüüpvormi;
- h) tehnilise kirjelduse ja üksikasjaliku andmete loetelu, millega määratakse kindlaks vastastikune juurdepääs artikli 22 lõikes 7 osutatud ühenduste vahel ja mis hõlmab artikli 16 kohaselt antud äriühingute kordumatu tunnuse kasutamist;
- i) tehnilise kirjelduse ja üksikasjaliku andmete loetelu, mille alusel määratakse kindlaks artikli 16e lõike 1 punktis b osutatud kontroll.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 164 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(28) artiklisse 26 lisatakse järgmine lõik:

„Käesolevat artiklit kohaldatakse ka IIB lisas loetletud äriühingute suhtes.“;

(29) artikkel 28 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 28

Karistused

Liikmesriigid näevad ette mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused vähemalt järgmistel juhtudel:

- a) artiklites 14, 14a ja 14b nõutud dokumentide ja andmete avalikustamata jätmine;

- b) registrile muudatuste esitamata jätmine artikli 15 lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul;
- c) artiklis 26 sätestatud kohustuslike andmete puudumine äridokumentides või äriühingu veebisaidil.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende karistuste täitmine.“;

- (30) artikli 28a lõike 4 punkt c asendatakse järgmisega:
„c) kontrollida filiaali registreerimiseks esitatud dokumentide ja andmete õiguspärasust, välja arvatud lõike 5 kohaselt äriühingu registrist saadud dokumendid ja andmed;“;
- (31) artikli 28a lõike 5 esimene lõik jäetakse välja;
- (32) artiklisse 28a lisatakse järgmine lõige:
„5a. Liikmesriigid tagavad, et kui II või IIB lisa loetletud äriühing registreerib teises liikmesriigis filiaali, saab selle liikmesriigi register, kus filiaal registreeritakse, registreerimise süsteemi kaudu registreerimismenetluse seisukohast olulised äriühingut puudutavad dokumendid ja andmed, mis on kättesaadavad selle liikmesriigi registris, kus äriühing on registreeritud, ning äriühingult ei nõuta nende esitamist. Register võib saada ka artikli 16b kohase ELi äriühingu tõendi. Liikmesriigid kohaldavad käesolevat lõiget kõigi filiaalide registreerimise vormide suhtes, mis ei ole täielikult internetipõhised.

Kui asutust või isikut või organit on liikmesriigi õiguse alusel volitatud tegelema filiaali registreerimise ükskõik millise aspektiga ning selliste ülesannete täitmiseks on vaja esimeses lõigus osutatud dokumente ja andmeid, esitab selle liikmesriigi register, kus filiaal registreeritakse, sellele asutusele, isikule või organile saadud dokumendid ja andmed.“;
- (33) artikli 28b lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:
„1. Liikmesriigid tagavad, et artiklis 30 osutatud dokumente ja andmeid või nende muudatusi võib esitada internetipõhiselt artikli 15 lõike 2 punktidega a ja b kohaselt.“;
- (34) artikli 30 lõike 2 punkt c jäetakse välja;
- (35) artiklisse 36 lisatakse järgmised lõiked:
„3. Artiklis 37 osutatud dokumendid ja andmed tehakse avalikult kättesaadavaks registreerimise süsteemi kaudu. Artiklit 18 ja artikli 19 lõiget 1 kohaldatakse *mutatis mutandis*.“

4. Liikmesriigid tagavad, et registrite sidestamise süsteemi kaudu on tasuta kättesaadavad vähemalt järgmised andmed ja dokumendid:

- a) äriühingu ärinimi ja filiaali ärinimi, kui see erineb äriühingu ärinimest;
- b) äriühingu õiguslik vorm;
- c) millise riigi õigusega on äriühing reguleeritud;
- d) kui vastav õigus seda ette näeb, register, kuhu äriühing on kantud, ja äriühingu registrinumber selles registris;
- e) filiaali aadress;
- f) nende isikute andmed, kes on volitatud äriühingut esindama suhetes kolmandate isikutega ja kohtus:
 - äriühingu seadusjärgse organina või sellise organi liikmena,
 - äriühingu alalise esindajana filiaali tegevuses.
- g) Märkida tuleb äriühingut esindama volitatud isikute volituste ulatus, samuti see, kas nad võivad volitusi kasutada üksinda või peavad tegutsema ühiselt;
- g) filiaali kordumatu tunnus lõike 5 kohaselt.

5. Liikmesriigid kohaldavad artikli 29 lõiget 4 *mutatis mutandis* kolmandate riikide äriühingute filiaalide suhtes.“;

- (36) artikkel 40 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 40

Karistused

Artiklites 29, 30, 31, 36, 37 ja 38 sätestatud avalikustamisnõuete täitmata jätmise ning artiklites 35 ja 39 sätestatud kohustuslike andmete puudumise korral kirjades ja tellimiskviitungites näevad liikmesriigid ette karistused, mis on mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende karistuste täitmine.“;

- (37) lisatakse IIB lisa, mille tekst on esitatud käesoleva direktiivi lisas.

Artikkel 3

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt [ELT: 24. kuu viimane päev pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates [ELT: 30. kuu viimasele päevale järgnev päev pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist].

Kui liikmesriigid võtavad need normid vastu, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 4

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi hiljemalt [ELT: *kuupäev viis aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmisperioodi lõppu*] ja esitab tulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande koostamiseks vajaliku teabe, esitades eelkõige lõikega 2 seotud andmed.

2. Komisjoni aruandes hinnatakse muu hulgas järgmist:
 - a) praktilised kogemused ELi äriühingu tõendi kasutamisel;
 - b) praktilised kogemused ELi digitaalse volikirja kasutamisel;
 - c) praktilised kogemused äriühingute formaalsuste vähendamisel piiriülestes olukordades.
3. Komisjon hindab ka järgmist:
 - a) sektoriülese koostalitlusvõime potentsiaali äriregistrite sidumise süsteemi ja muude selliste süsteemide vahel, mis pakuvad mehhanisme pädevate asutuste vaheliseks koostööks;
 - b) kas on vaja lisameetmeid, et lahendada kõik puuetega inimeste vajadused, mis on seotud nende juurdepääsuga äriühingu andmetele äriregistrites.
4. Aruandega koos esitatakse vajaduse korral ettepanekud direktiivi (EL) 2017/1132 edasiseks muutmiseks.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

Sisukord

ETTEPANEKU TAUST	1
• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid	1
• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega	3
• Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega	3
2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS.....	5
• Õiguslik alus	5
• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul).....	6
• Proportsionaalsus	7
• Vahendi valik	7
3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED	8
• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll	8
• Konsulterimine sidusrühmadega	8
• Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine	10
• Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine.....	12
• Põhiõigused	13
4. MÕJU EELARVELE.....	14
5. MUU TEAVE	14
• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord.....	14
• Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul).....	15
• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus	15
1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	3
1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus	3
1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad	3
1.3. Ettepanek/algatus käsitleb	3
1.4. Eesmärgid.....	3
1.4.1. Üldeesmärgid	3
1.4.2. Erieesmärgid	4
1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju	4
1.4.4. Tulemusnäitajad	5
1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused	6
1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	6
1.5.2. ELi meetme lisaväärtus	6

1.5.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid	7
1.5.4.	Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega	7
1.5.5.	Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang.....	7
1.6.	Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju.....	8
1.7.	Ettenähtud eelarve täitmise viisid	8
2.	HALDUSMEETMED	10
2.1.	Järelevalve ja aruandluse reeglid	10
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id).....	10
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus	10
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.....	10
2.2.3.	Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).....	11
2.3.	Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed	11
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	12
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	12
3.2.	Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele	13
3.2.1.	Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade.....	13
3.2.2.	Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund.....	16
3.2.3.	Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade	17
3.2.4.	Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.....	21
3.2.5.	Kolmandate isikute rahaline osalus.....	21
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele.....	23

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2009/102/EÜ ja (EL) 2017/1132 seoses digitaalsete vahendite ja menetluste kasutamise laiendamise ja ajakohastamisega äriühinguõiguses

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Äriühinguõigus / ühtne turg

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

uut meetet

uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest¹

olemasoleva meetme pikendamist

ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Käesoleva ettepaneku üldeesmärgid on järgmised:

- suurendada ärikeskkonna läbipaistvust ja usaldusväärsust;
- tagada ettevõtjatele digitaliseeritumad ja omavahel paremini ühendatud piiriülelised avalikud teenused;
- hõlbustada VKEdel piiriülest laienemist;
- võtta ELi tasandil tõhusamaid meetmeid kuritarvituste ja pettuste vastu.

¹ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.2. Erieesmärgid

Erieesmärk nr 1:

suurendada äriregistrites ja/või äriregistrite sidestamise süsteemis kättesaadavate äriühingu andmete hulka ja usaldusväarsust.

Erieesmärk nr 2:

teha võimalikuks äriregistris kättesaadavate äriühingu andmete otse kasutamine piiriüleste filiaalide ja tütarettevõtjate asutamisel ning muude piiriüleste toimingute ja olukordade puhul.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Käesolevalt ettepanekult oodatakse järgmisi tulemusi ja mõju.

– Äriühingud: äriregistrites ja ELi tasandil äriregistrite sidestamise süsteemi kaudu avalikult kättesaadavate oluliste äriühingu andmete hulga ja nende usaldusväarsuse suurendamine vähendab ettevõtjate üldist halduskoormust, mis omakorda hõlbustab juurdepääsu rahastamisele ja firmade loomist. Selliste andmete piiriülese kasutamise hõlbustamine uute tütarettevõtjate või filiaalide loomisel teistes liikmesriikides või muudes piiriülestes olukordades võimaldab olulist korduvkulude kokkuhoidu, lihtsustades seega märkimisväärselt piiriülest majandustegevust ja pääsu teiste liimesriikide turgudele.

– Äriregistrid: tänu ühekordsuse põhimõttele ja ka muude ELi tasandi süsteemide/registrite ühendamisele äriregistrite sidestamise süsteemiga parandatakse äriühingu andmete kättesaadavust ja usaldusväarsust ning ühendusi registrite vahel. See peaks hõlbustama registrite tööd. Äriregistrite jaoks kaasnevad sellega ühekordsed kulud IT-süsteemide kohandamiseks ja korduvkulud näiteks äriühingu andmete eelkontrolliks.

– Muud ametiasutused: suurema koguse andmete hõlpsam kättesaadavus hõlbustab ametiasutuste tööd näiteks kuritarvituste ja pettuste vastu võitlemisel. Ühekordsuse põhimõtte rakendamine ja digitaliseerimise tulemusena paremini ühendatud avalik haldus vähendab ka ametiasutuste töökoormust. Apostillimisega tegelevad asutused kaotavad teatava osa oma tulust, mida saadakse apostillimise eest, kuid võttes arvesse praegust õiguskindlusetust ning apostillimisega seotud inimressursse ja selleks vajalikku aega, väheneb nende halduskoormus.

– Kodanikud ja tarbijad pääsevad usaldusväärsetele äriühingu andmetele hõlpsamini ligi. Algatus on kasulik ühiskonnale tervikuna, kuna sellega hõlbustatakse võitlust kuritarvituste ja pettuste vastu ning propageeritakse digitaalsete vahendite kasutamist.

– Positiivne keskkonnamõju, mis tuleneb ennekõike ulatuslikumast võimalusest kasutada äriregistrite ja äriühingute, samuti eri äriregistrite vahelises suhtluses digitaalseid menetlusi ja vahendeid ning ühekordsuse põhimõtte laialdasemast rakendamisest (mis tähendab näiteks väiksemat paberikulu ja reisimisvajadust).

1.4.4. Tulemusnäitajad

Näitaja nr 1 (erieesmärk nr 1)

Näitajad on järgmised:

- kui mitu äriühingu andmete päringut on tehtud Euroopa e-õiguskeskkonna portaali kaudu äriregistrите sidestamise süsteemi „Leia äriühing“ lehel;
- kui mitu äriühingu andmete päringut on tehtud tegelike kasusaajate registrите omavahelise ühendamise süsteemis ja maksejõuetusregistrите ühendamise süsteemis;
- kui mitmel juriidilisel isikul on EUID (äriühingu tunnus, mis määratakse automaatselt neile äriühingutele, kelle andmed on äriregistrите sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad);
- kui võrd on sidusrühmade (äriühingud, registrid, ametiasutused) arvates võimalik piiriülevalt äriühingu andmeid otsida ja nendega tutvuda.

Näitajate hindamiseks võrreldakse neid lähteandmetega (näiteks päringute arv enne rakendamise alustamist, tuginedes ennekõike äriregistrите sidestamise süsteemi statistilistele andmetele). Eesmärk on neid arve märkimisväärselt suurendada. Täpsemat eesmärki ei ole võimalik määratleda, kuna näitajad sõltuvad ka mitmest muust tegurist, mis ei ole ettepanekuga seotud (näiteks majanduslik olukord ühtsel turul).

Näitajate kontroll on aastapõhine, seda alustatakse kõige varem aasta pärast meetmete täielikku ülevõtmist ja kasutuselevõttu ning see kestab viis aastat (et kasutada andmeid direktiivi hindamisaruandes).

Näitaja nr 2 (erieesmärk nr 2)

Näitajad on järgmised:

- äriühingute kulu teistes liikmesriikides tütarettevõtjate või filiaalide loomiseks;
- kui mitu ühtset äriregistri väljavõtet on väljastatud;
- kui võrd on sidusrühmade (äriühingud, registrid, ametiasutused) arvates võimalik äriühingu andmete piiriülene otse kasutamine.

Näitajate hindamiseks võrreldakse neid lähteandmetega (näiteks kulu enne rakendamise alustamist, tuginedes ennekõike äriregistrите sidestamise süsteemi, äriregistrите ja liikmesriikide ametiasutuste statistilistele andmetele, kui need on kättesaadavad). Eesmärk on märkimisväärselt väiksemad kulud või rohkem väljastatud ühtseid äriregistri väljavõtteid; täpsemat eesmärki ei ole võimalik määratleda, kuna näitajad sõltuvad ka mitmest muust tegurist, mis ei ole ettepanekuga seotud (näiteks majanduslik olukord ühtsel turul).

Näitajate kontroll on aastapõhine, seda alustatakse kõige varem aasta pärast meetmete täielikku ülevõtmist ja kasutuselevõttu ning see kestab viis aastat (et kasutada andmeid direktiivi hindamisaruandes).

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Käesoleva ettepaneku rakendamisel kasutatakse etapiviisilist lähenemisviisi. Käesoleva direktiivi jõustumisel algab töö, mille eesmärk on võtta vastu rakendusakt. Samal ajal töötatakse tehniliste arenduste kallal äriregistrite sidestamise süsteemis ja liikmesriikides.

Rakendamise esialgne ajakava on järgmine:

- 2024: direktiivi vastuvõtmine;
- 2025: direktiivi jõustumine;
- 2026: rakendusakti vastuvõtmine;
- 2026–2027: tehniline rakendamine äriregistrite sidestamise süsteemis ja liikmesriikides;
- 2027: riigisisesele õigusesse ülevõtmine liikmesriikides;
- 2028: direktiivi rakendamine ja kohaldamine liikmesriikides.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Käesolev algatus keskendub piiriülestele küsimustele äriühinguõiguse valdkonnas. Sellega parandatakse võrreldavate ja mitmekeelsete äriühingu andmete kättesaadavust ja usaldusväärsust ELi tasandil ning hõlbustatakse nimetatud andmete piiriülest kasutamist. Vaja on koordineeritud meetmeid, et tagada andmete olemasolu kõigi liikmesriikide äriregistrites ja et nimetatud andmed tehakse ELi tasandil registrite sidestamise süsteemi kaudu võrreldavas ja mitmekeelses vormingus keskselt kättesaadavaks. Samuti on koordineeritud meetmeid vaja, et tagada äriühingu andmete ühtlustatud kontroll enne nende kandmist riiklikesse äriregistritesse, et suurendada nende usaldusväärsust ja hõlbustada andmete kasutamist piiriülestes olukordades. Ka ELi tasandi registrite omavahelisest ühendamisest tekkivat lisaväärtust on võimalik saavutada ainult ELi tasandi meetmetega.

Äriühingu andmete piiriülest kättesaadavust ja nende piiriülest kasutamist võimaldava sidusa õigusraamistiku saab luua ainult ELi tasandil. Liikmesriigid ei suudaks nende probleemide kõrvaldamiseks üksinda küllaldasel määral ära teha.

1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Käesolevas ettepanekus võetakse arvesse kogemusi, mis on saadud äriregistrite sidestamise süsteemi loomisel ja käitamisel ning äriühinguõiguse digipöörde direktiivi (direktiiv (EL) 2019/1151) läbirääkimistel, ülevõtmisel ja rakendamisel.

1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega*

Ettepanek aitab saavutada teatise „Digikompass 2030: Euroopa tee digikümnnendil“ eesmärki pakkuda Euroopa ettevõtjatele peamisi avalikke teenuseid internetis. Samuti võetakse sellega käsile väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) piiriülese laienemise teel seisvad takistused, juhindudes nii komisjoni teatistest „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine“ ning „VKEdede strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“. Peale selle aitab ettepanek kaasa ühtsel turul eksisteerivate põhjendamatute tõkete ja halduskoormuse kaotamisele, millele kutsuti üles 24. ja 25. märtsi 2022. aasta Euroopa Ülemkogu järeldustes.

Sellela luuakse koostoime ennekõike järgmisega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist;
- määrus (EL) nr 910/2014 (eIDASe määrus) ja selle praegu pooleliolev läbivaatamine, kuna ettepanek tugineb nimetatud määrusega loodud e-identimise ja usaldusteenuste tehnilisele raamistikule.

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Algatuses taaskasutatakse eDelivery elementi (süsteemi).

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

Piiratud kestusega

- hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2025–2028,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid²

Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- rakendusametite kaudu

Jagatud eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- avalik-õiguslikele asutustele;

² Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

- avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.
- *Kui märgitud on mitu eelarve täitmise viisi, esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

Uues ettepanekus tuginetakse muu hulgas olemasoleva äriregistrite sidestamise süsteemi rakendusosalale ja laiendatakse seda. Selle süsteemi rahastamine ELi eelarvest on ELi õigusnormide kohaselt kohustuslik ja seda rahastatakse juba programmist „Digitaalne Euroopa“. Süsteemi haldab komisjon. Käesoleva uue ettepaneku jaoks vajaliku IT-arenduse jaoks ei ole tarvis uusi vahendeid lisaks neile, mille programm „Digitaalne Euroopa“ annab juba praegu äriregistrite sidestamise süsteemi arendavaks hoolduseks (uus arendus) ja säilitavaks hoolduseks (programmivigade parandamine) ning mille suurus on 2 miljonit eurot aastas, ega täiendavaid inimressursse.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Märkige sagedus ja tingimused.

Direktiivi rakendamine vaadatakse läbi viis aastat pärast seda, kui seda on täies ulatuses kohaldama hakatud. Komisjon esitab tulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Käesolev algatus tugineb juba olemasolevale äriregistrite sidestamise süsteemile, mille töötas välja komisjon (informaatika peadirektoraat). Käesolev uue direktiivi ettepanek ei muuda süsteemi puhul kehtivat eelarve täitmise viisi, rahastuse rakendamise mehhanismi, maksete tegemise korda ega kontrollistrateegiat, mida komisjon juba kasutab.

Kavandatava direktiiviga laiendatakse juba loodud äriregistrite sidestamise süsteemi rakendusala. Nimetatud süsteem pakub digikanaleid äriregistrite omavaheliseks ning äriregistrite ja Euroopa e-õiguskeskkonna portaali vaheliseks elektronsideks ning loob uued võimalused asjaomaste andmete saamiseks (näiteks tegelike kasusaajate registrite ühendamise süsteemi ja maksejõuetusregistrite ühendamise süsteemi kaudu).

Selleks on vaja töötada edasi olemasolevate tehniliste kirjelduste ja standardite arendamisega, jätkata olemasoleva tarkvara arendamist ning koordineerida riigi ametiasutuste tegevust.

Nende ülesannete täitmiseks ei ole käesoleva kavandatava direktiiviga vaja suurendada komisjoni talituste personali, kes tegeleb äriregistrite sidestamise süsteemi ärijuhtimise (1 täistööaja ekvivalent) ja projektijuhtimisega (1,25 täistööaja ekvivalenti), ega suurendada vahendeid, mille programm „Digitaalne Euroopa“ annab juba praegu äriregistrite sidestamise süsteemi kohustuslikuks arendamiseks (umbes 2 miljonit eurot aastas).

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Peamised kindlakstehtud riskid on seotud järgmisega.

a) Kavandatud aja ja kulude ületamine ettenägematute probleemide tõttu selliste IT-arenduste juurutamisel, mida komisjon vajab olemasoleva äriregistrite sidestamise süsteemi rakendusala laiendamiseks. Riski vähendab asjaolu, et äriregistrite sidestamise süsteem on juba olemas ja küps ning see tugineb juba olemasolevatele ja küpsetele elementidele ehk eDelivery süsteemile.

Seda riski on juba käsitletud äriregistrите sidestamise süsteemi puhul kasutatavate standardsete sisekontrollisüsteemidega, eelkõige kõigi komisjoni välja töötatud süsteemide suhtes kohaldatavate projektijuhtimiskontrollidega (st juhtimisjärelvalve, projekti- ja riskijuhtimine), sealhulgas komisjoni väljatöötatud projektijuhtimise meetodika PM².

b) Liikmesriikide asjaomastes asutustes tekkivad viivitused rakendamisel ja kasutuselevõtmisel. Seda riski leevendavad juba praegu väljakujunenud suhtlus- ja aruandlusvahendid, koostöökokkulepped ja korrapärased järelkohtumised, samuti tehniline tugi rakendamise eest vastutavatele riiklikele ametiasutustele.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Käesolev algatus ei mõjuta komisjoni olemasolevate kontrollimeetmete kulutõhusust.

2.3. **Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed**

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Komisjon haldab äriregistrите sidestamise süsteemi otse. Süsteemi Euroopa pilvandmetöötluspartnerluse komponenti arendab informaatika peadirektoraat, Euroopa juurdepääsupunkti komponenti aga õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi tellimusel hankemenetluse kaudu valitud töövõtja.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ³	EFTA riigid ⁴	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ⁵	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu
	02.040501	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu

³ Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁴ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁵ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

Ei kohaldata						
--------------	--	--	--	--	--	--

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	Rubriik 1: ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond
---	----	---

02.040501			2025	2026	2027 ⁶		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			KOKKU
○Tegevusassigneeringud										
02.040501	Kulukohustused	(1a)	2,000	2,000	2,000					6,000
	Maksed	(2a)	2,000	2,000	2,000					6,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)								
	Maksed	(2b)								
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ⁷										
Eelarverida		(3)								
02.040501 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a +								

⁶ IT-arendust on vaja ka 2028. aastast algaval perioodil arendava hoolduse lõpuleviimiseks ja seejärel säilitavaks hoolduseks.

⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamist toetavad kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

		1b + 3								
	Maksed	= 2a + 2b +3								

○Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	2,000	2,000	2,000					6,000
	Maksed	(5)	2,000	2,000	2,000					6,000
○Eriprogrammide vahenditest haldusassigneeringud KOKKU	rahastatavad	(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1 „Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“ assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	2,000	2,000	2,000					6,000
	Maksed	= 5 + 6	2,000	2,000	2,000					6,000

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki, tuleb eelmist punkti korrata

○Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)	2,000	2,000	2,000					6,000
	Maksed	(5)	2,000	2,000	2,000					6,000
Eriprogrammide vahenditest haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	rahastatavad	(6)								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–6 assigneeringud KOKKU (vajalikud vahendid)	Kulukohustused	= 4 + 6	2,000	2,000	2,000					6,000
	Maksed	= 5 + 6	2,000	2,000	2,000					6,000

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud [õigusaktile lisatava finantselgituse lisas](#) (Euroopa Liidu üldeelarve komisjoni jao täitmise sise-eeskirju käsitleva komisjoni otsuse 5. lisa), ja laadida see üles DECIDE'i talitustevaheliseks konsulteerimiseks.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2025	2026	2027				Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU
DG: JUST									
☒ Personalikulud		0,385	0,385	0,385				1,155	
☐ Muud halduskulud									
KOKKU DG JUST		0,385	0,385	0,385				1,155	
Assigneeringud									

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,385	0,385	0,385					1,155
---	--	-------	-------	-------	--	--	--	--	--------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2025	2026	2027 ⁸				Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7									
Kulukohustused		2,385	2,385	2,385				7,155	
Maksed		2,385	2,385	2,385				7,155	

8

IT-arendust on vaja ka 2028. aastast algaval perioodil arendava hoolduse lõpuleviimiseks ja seejärel säilitavaks hoolduseks.

assigneeringud KOKKU																			
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓			2025		2026		2027 ⁹		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)								KOKKU		
	VÄLJUNDID																		
	Väljundi liik ¹⁰	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ¹¹ : laiendada olemasoleva äriregistrite sidestamise süsteemi rakendusala																			
- Väljund	IT-süsteem	2,000	1	2,000	1	2,000	1	2,000											
- Väljund																			
- Väljund																			
Erieesmärk nr 1 kokku			1	2,000	1	2,000	1	2,000											
ERIEESMÄRK nr 2 ...																			
- Väljund																			

⁹ IT-arendust on vaja ka 2028. aastast algaval perioodil arendava hoolduse lõpuleviimiseks ja seejärel säilitavaks hoolduseks.

¹⁰ Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

¹¹

Erieesmärk nr 2 kokku																
KOKKU	1	2,000	1	2,000	1	2,000										

3.2.3. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade*

- Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2025	2026	2027		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)	KOKKU
--	------	------	------	--	---	--------------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7									
Personalikulud									
Muud halduskulud									
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku									

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7¹² välja jäävad kulud									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

¹² Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamist toetavad kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku								

KOKKU								
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektooraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektooraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektooraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

3.2.3.1. Hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	2025	2026	2027 ¹³					Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)
○ Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	2,25	2,25	2,25					
20 01 02 03 (delegatsioonides)								
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)								
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)								
Muud eelarveread (märkige)								
○ Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)¹⁴								
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)								
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)								
XX 01 xx yy zz¹⁵	- peakorteris							
	- delegatsioonides							
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)								
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)								

¹³ Lisaks sellele on inimressursse vaja 2028. aastal algaval ajavahemikul süsteemi äri- ja projektijuhtimiseks.

¹⁴ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

¹⁵ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiir (endised BA read).

Muud eelarvared (märkige)							
KOKKU	2,25	2,25	2,25				

XX tähistab asjaomast poliitikavaldkonda või eelarvejaotist.

Personalivajadused kaetakse peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või paigutades töötajaid ümber peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Käesoleva ettepanekuga ei suurendada komisjoni talituste personali, kes juba tegeleb äriregistrite sidestamise süsteemi ärijuhtimise (1 täistööaja ekvivalent) ja projektijuhtimisega (1,25 täistööaja ekvivalenti).
Koosseisuvälised töötajad	

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Selgitage ümberplaneerimist, märkides asjaomased eelarveread ja summad. Põhjaliku ümberplaneerimise korral tuleb esitada Exceli tabel.

äriregistrite sidestamise süsteemi arendamine on juba hõlmatud programmiga „Digitaalne Euroopa“. Käesoleva uue ettepaneku jaoks ei ole vaja täiendavat eelarvet võrreldes eelarvega, mis on juba ette nähtud programmi „Digitaalne Euroopa“ raames äriregistrite sidestamise süsteemi arendavaks hoolduseks (uus arendus) ja säilitavaks hoolduseks (programmivigade parandamine) ja mille suurus on 2 miljonit eurot aastas.

- tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihtotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruuses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

Selgitage, mis on vajalik, märkides asjaomased rubriigid, eelarveread ja summad ning nimetades kasutatavad rahastamisvahendid.

- nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

Selgitage, mis on vajalik, märkides asjaomased rubriigid, eelarveread ja summad.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2025	2026	2027		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								

Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - omavahenditele
 - muudele tuludele
 - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ¹⁶						
		2025	2026	2027		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

¹⁶ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.